

WWF®

ДОКЛАД

БГ

2019

ПРИЗИВ НА WWF КЪМ ДЕЙСТВИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ МАНИФЕСТ

ЗА УСТОЙЧИВОСТ

ЗА ПО-БЕЗОПАСЕН,
ПО-КОНКУРЕНТЕН
И ПО-ОТГОВОРЕН ЕС

WWF (World Wide Fund for Nature) е международна природозащитна организация, основана през 1961 г. Организацията развива дейност в над 100 държави, с помощта на 6000 служители и над 5 милиона доброволци. WWF работи за подобряване на състоянието на околната среда, за да може хората да живеят в хармония с природата. Един от глобалните приоритети на WWF е отговорното и устойчиво управление на горите и намиране на решения на проблемите и заплахите пред тях. В България усилията за това са насочени към повишаване на информираността и капацитета на заинтересованите страни, подобряване на планирането в горите, поддържане на широк дебат и формулиране на мерки за ограничаване на незаконния дърводобив. WWF-България работи също за възстановяване на крайречните гори, опазване на старите гори и не на последно място – за подпомагане прилагането на независима и надеждна горска сертификация.

Може да научите повече за работата на WWF за европейските избори тук:

http://wwf.eu/what_we_do/eu_affairs/elections

Дизайн: bitter grafik, Hamburg

Адаптация на български език: Таралез ЕООД

Манифестът е публикуван първоначално на английски през октомври 2018 г. от WWF Белгия. Всяка ползване на текста изцяло или частично, трябва да се прави с изричното споменаване на WWF Белгия като собственик на правата за изданието.

© Текст 2018 WWF. Всички права запазени.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕВРОПА Е НА КРЪСТОПЪТ	4
ЕВРОПЕЙСКИ ПАКТ ЗА УСТОЙЧИВОСТ: ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	12
ЦЕЛ 1: ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА И СВЕТОВНАТА СИГУРНОСТ И БЛАГОСЪСТОЯНИЕ ЧРЕЗ БОРБА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ВЛОШАВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА	14
ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОНКУРЕНТО-СПОСОБНОСТТА И ПОТЕНЦИАЛА ЗА РАБОТНИ МЕСТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИНДУСТРИИ ЧРЕЗ ЗАСИЛВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В УСТОЙЧИВИТЕ СИНИ И ЗЕЛЕНИ СЕКТОРИ	26
ЦЕЛ 3: ЗАПАЗВАНЕ НА ПОЗИЦИЯТА НА ЕВРОПА НА МЕЖДУНАРОДНАТА СЦЕНА И РАБОТА ЗА ПОСТИГАНЕ НА НЕЙНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА НЕЗАВИСИМОСТ	38
ЦЕЛ 4: ПОДОБРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЕС В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И КОМИСИЯТА, ТАКА ЧЕ ДА ПОДКРЕПИ ОТГОВОРНА ЕВРОПА	46

ЕВРОПА Е НА КРЪСТОПЪТ

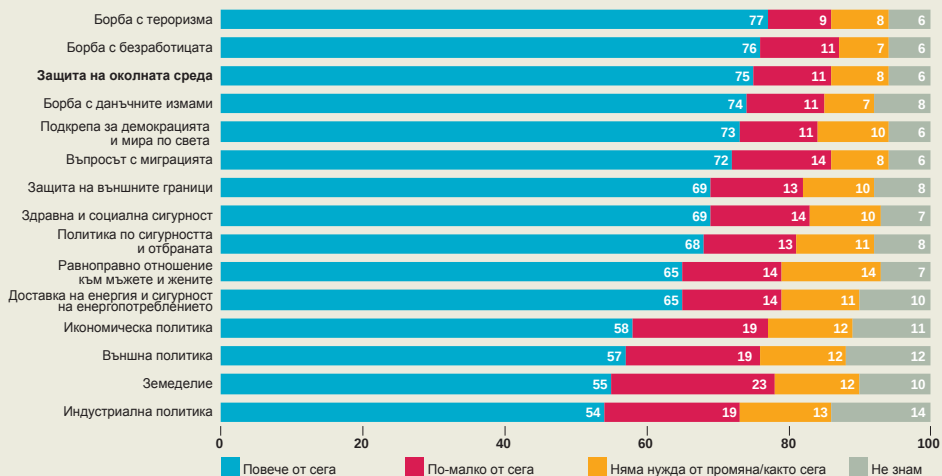
Резултатите от предстоящите парламентарни избори в Европейския съюз (ЕС) и реакцията на тези резултати от страна на националните и европейски политически представители вероятно ще има ефект върху това как гражданите ще гледат на този момент след едно десетилетие, през 2030 г.

С настоящия призив към действие WWF – с повече от 3,2 милиона поддръжници в Европа – желае да даде своя принос към съображенията на политическите представители за това какво бъдеще да изградим за ЕС и неговото население. **Чрез нашия призив за въвеждане на Европейски пакт за устойчивост ние бихме искали кандидатите и бъдещите лидери на ЕС да поставят фокус върху благоденствието на хората в една процъфтяваща среда. Такъв политически пакт ще се състои от набор от политически действия и ангажменти, които ще бъдат предприети през следващите пет години, и които ще донесат повече сигурност, подобро здраве и повече работни места за европейците, както и повишена конкурентоспособност на европейската икономика, като същевременно ще бъде запазена силната и уважавана позиция на Европа в световен мащаб, позволяваща ѝ да влияе на стандартите, свързани с глобализацията.** Тези действия и ангажменти относно изменението на климата, опазването на природата и устойчивото развитие трябва да бъдат одобрени след изборите в ЕС чрез декларации от страна на Европейския парламент, Европейската комисия и Европейския съвет.

Големи групи от населението в Европа са загрижени за сигурността и безработицата, но гражданите също така се тревожат за увеличаването се въздействие на изменението на климата и влошаването на околната среда – предизвикателства, които са тясно свързани с бъдещата стабилност и сигурност на нашите общества. Осигуряването на ползите, които ще бъдат генерирани чрез справяне с изменението на климата и чрез опазване на околната среда, е предварително условие, за да могат вземащите решения да създадат една наистина стабилна и по-сигурна Европа, да увеличат нейното влияние на световната сцена и да насърчат дългосрочното създаване на работни места и икономическа конкурентоспособност за всеки.

За да се реализира преходът на Европа към устойчивост, гражданите се нуждаят от политици с визия и решимост, които са в състояние да се освободят от мисленето в рамките на статуквото и политическото поведение за придържане към обичайната практика (*business as usual*). При неуспех ЕС рискува да загуби своето значение в условията на един все по-променлив, несигурен, сложен и противоречив свят, който се бори със заплахите от изменението на климата, влошаването на околната среда и загубата на природни ресурси, които в момента подклаждат кризи в икономиката и сигурността.

Опазването на околната среда е първостепенен приоритет за европейците¹

Попитани в кои от гореспоменатите области европейците биха искали ЕС да се намесва по-малко или повече отколкото го прави в момента, гражданите посочват, че биха искали да видят повече намеса от ЕС за опазване на околната среда, давайки на това същия висок приоритет за тях както на борбата срещу тероризма и борбата с безработицата. И въпреки това политическите представители са далеч от това да поставят достатъчен фокус върху изменението на климата и влошаването на околната среда.

¹ Евробарометър 2018 г. 89.2. Демокрация в действие - Европейски избори - остава една година проучване проведено във всички 28 държави-членки на Европейския съюз, от 11 до 22 април 2018 г., стр. 39.
http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2018/oneyearbefore2019/eb89_one_year_before_2019_eurobarometer_en_opt.pdf

ЗАВРЪЩАНЕТО НА ЕВРОПА?

На пръв поглед изглежда, че Европа бавно се възстановява от бурните времена. Доверието на гражданите към ЕС се увеличи през 2018 г. и икономиката отново показва по-добри резултати. Средно две трети от гражданите на ЕС вярват, че тяхната страна е имала полза от това да е член на ЕС. Това е най-високото равнище от 35 години¹, макар че съществуват значителни различия между отделните страни. Икономическият растеж също се повишава. Използвайки brutния вътрешен продукт (БВП) като показател, ние наблюдаваме ръст от 2% за първи път след 2014 г. и прогнозите са той да остане на подобни нива през 2018 и 2019 г.²

ПРЕЗ 2018 Г. ДЕНЯТ,
В КОЙТО ЧОВЕЧЕСТВОТО
НАВЛЕЗЕ В „ЕКОЛОГИЧЕН
ДЕФИЦИТ“ ДОЙДЕ НА
1 АВГУСТ –
ПО-РАНО ОТ КОГАТО
И ДА БИЛО.

Но тези подобрения са минимални и дойдоха на висока цена. **С намаляването на дела на Европа в световната икономика социалното неравенство расте, а безработицата остава висока³. Доверието в ЕС остава критично ниско в много страни от ЕС, а природните ресурси, на които се основава нашата икономика, се изчерпват и унищожават много по-бързо, отколкото планетата може сама да ги възстанови.** През 2018 г. денят, в който човечеството навлезе в „екологичен дефицит“ (когато вече сме изконсумирали напълно това, което планетата може устойчиво да възобнови за една година) дойде на 1 Август – по-рано от когато и да било.

В отговор гражданите продължават да критикуват способността на ЕС да постави тяхното благополучие на първо място и да формулира устойчиви, дългосрочни решения. Днес по-малко от половината от населението на Гърция, Кипър и Италия вярва, че страната им е имала полза от ЕС,⁴ а на първия кръг от президентските избори във Франция през 2017 г. анти-европейските партии спечелиха 48% от всички гласове. Много от политическите партии на власт загубиха позиции на национални, регионални и местни избори в цяла Европа, като от това се възползваха повече евроскептични партии и позиции. Политическите дебати все повече се поляризират, противниците на ЕС се увеличават, а основните ценности като демокрация и върховенство на закона са подложени на все повече и повече атаки.

1 Новини от Европейския парламент. (16-10-2017) <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20171012STO85931/most-europeans-believe-being-in-eu-benefits-their-country>

2 Бележка под линия, отбелязваща че БВП е показателят по подразбиране, но че той не отразява реалното състояние на нашите общества. Ние имаме нужда други показатели да го допълнят, за да получим цялостна представа за благосъстоянието и напредъка.

3 ОИСР (2017 г.). Разбиране на социално-икономическото разделение в Европа. <https://www.oecd.org/els/soc/cope-divide-europe-2017-background-report.pdf>

4 Европейски парламент (2017 г.). Проучване на Евробарометър. <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2017/citizens-views-on-ep-and-eu/report/en-report-citizens-views-on-ep-and-eu-201710.pdf>

Европейските страни ще могат да се справят с основните обществени предизвикателства, като например изменението на климата и влошаването на околната среда, само като работят заедно. Замърсяването на околната среда и унищожаването на природните ресурси не се влияят от границите между страните, като същевременно са необходими общи екологични и социални стандарти, за да може единният европейски пазар да функционира безпроблемно и глобалните предизвикателства да бъдат адресирани по-добре чрез съвместни действия.

СПРАВЯНЕТО С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ВЛОШАВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА Е ПРЕДВАРИТЕЛНО УСЛОВИЕ ЗА СЪЗДАВАНЕТО НА СИГУРНА, КОНКУРЕНТОСПОСОБНА И ВЛИЯТЕЛНА В СВЕТОВЕН МАЩАБ ЕВРОПА.

**СПОРЕД ДОКЛАДА
НА СВЕТОВНИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ
ФОРУМ ЗА
ГЛОБАЛНИТЕ РИСКОВЕ
ОТ 2018 Г.,
НАЙ-МНОГО СА
РИСКОВЕТЕ ЗА
УСТОЙЧИВОСТТА.**

Според доклада на Световния икономически форум за глобалните рискове от 2018 г. на рисковете за устойчивостта се падат осем от десетте най-големи риска от гледна точка на въздействието⁵. Неуспехите да се справим с изменението на климата, влошаването на околната среда или водните кризи са сред най-вероятните заплахи и тези с най-голямо въздействие, пред които е изправен светът – включително Европа⁶.

Изменението на климата и влошаването на околната среда са определяни от Пентагона на САЩ като „мултипликатори на заплахите“, които излагат на риск нашата сигурност, икономическа конкурентоспособност, социално сближаване и световен политически ред. Тяхното въздействие има потенциала да утежни текущите предизвикателства, с които Европа се бори, като например нестабилния многостранен подход, конкурентоспособността на ЕС, безработицата, сигурността и намаляващото гражданско пространство. **В усилията си за създаване на по-безопасна и по-конкурентна и отговорна в световен мащаб Европа, политическите кандидати и амбициозни европейски лидери не могат да пренебрегнат заплахите, произтичащи от изменението на климата и влошаването на околната среда, нито възможностите, които могат да бъдат отключени чрез справянето с тези проблеми:**

Борбата с изменението на климата и влошаването на околната среда са ключови области, в които са необходими действия за подобряване на европейската и световна безопасност и благосъстояние. Заплахите за сигурността и здравето на хората, произтичащи от изменението на климата и влошаването на околната среда, не са запазени изключително за отдалечени страни и региони.

⁵ Четири от десет риска са свързани с околната среда, а други четири риска са с обществен характер.

⁶ Световен икономически форум. (2018 г.). Доклад за глобалните рискове 2018 г. 13-то издание. http://www3.weforum.org/docs/WEF_GRR18_Report.pdf

ЕКСТРЕМНИ
КЛИМАТИЧНИ
ЯВЛЕНИЯ СА
СТРУВАЛИ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА
ИКОНОМИКА НАД
€450
МЛРД ОТ 1980Г.
НАСАМ

Лятото на 2018 г. беше алармиращ предупредителен сигнал за Европа, доказвайки че екстремните климатични явления, като наводнения, засушавания и горещини – все повече причинявани от изменението на климата и влошаването на околната среда - могат да отнемат човешки животи и да нарушат производството на храни и снабдяването с вода, и засягат цялостното благосъстояние на хората. Също така е налице огромен потенциал правителствата да спестят разходи, когато се вземат предварителни мерки за справяне с изменението на климата и влошаването на околната среда. Общите документиращи икономически загуби, които бяха причинени в периода между 1980 и 2016 г. от екстремни климатични явления в Европа, надвишиха €450 млрд⁷. Освен това, тъй като и други континенти също се борят с последиците от променящия се климат и околна среда, все повече и повече хора ще бъдат принудени да напуснат домовете си. Това вероятно ще доведе до увеличена геополитическа нестабилност, тъй като определени страни и региони няма да успеят да намерят подходящи мерки в отговор на увеличената миграция. Дори и днес екологичните катастрофи разселват три до десет пъти повече хора отколкото конфликтите и военните действия в световен мащаб⁸.

В допълнение към нашето лично здраве и сигурност, конкурентоспособността на европейските предприятия също е заложена на картата. Имайки предвид, че делът на Европа в глобалната икономика намалява в полза на други по-бързо развиващи се икономики, единственото решение е да се гарантира лидерската позиция на Европа в секторите, които ще бъдат в сърцето на утрешната икономика. **Икономиката на Европа би могла да получи значителен тласък чрез въвеждането на устойчиви политики, които – както се вижда от настоящия доклад – се превръщат в инвестиции, по-бързи иновации, икономии на разходи, нови работни места и конкурентоспособност, като същевременно се подобрява околната среда и качеството на живот на всички европейци.** Ключовите устойчиви икономически сектори, като например възобновяемите енергийни източници, управлението на ресурсите и устойчивия транспорт, туризма и земеделието, имат значителен неизползван икономически потенциал и потенциал за работни места в Европа. Те биха могли да помогнат за активиране на почти една трета от населението на ЕС (на възраст 20-64 години), които понастоящем са безработни⁹. Устойчивите сектори на икономиката

7 Европейска агенция за околна среда (2017 г.). Подготвяне на Европа за изменението на климата: координацията е ключът за намаляване на рисковете, свързани с екстремни климатични явления.
<https://www.eea.europa.eu/highlights/preparing-europe-for-climate-change>

8 Норвежки съвет за бежанците. Бедствия и изменение на климата.
<https://www.nrc.no/what-we-do/speaking-up-for-rights/climate-change/>

9 Евростат (2017 г.) Статистика за заетостта.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics

също така се доказаха като по-неподатливи на въздействието на икономическите кризи. Съществува обаче само малък прозорец от време за тези възможности, тъй като други региони и страни вече увеличават своите устойчиви инвестиции, за да се възползват от „предимството на първия“ и пазарните предимства в тези бързо развиващи се сектори. Устойчивите финансови политики трябва да бъдат приложени бързо, за да се насърчи преориентирането на публичните и частните финанси на ЕС към устойчивите сектори на утрешната икономика.

И накрая, бидейки лидер чрез налагане на амбициозни устойчиви стандарти в ЕС и зачитайки лимитите на нашата планета може да помогне на Европа да стане по-независима по отношение на ресурсите и да се сдобие с глобално влияние.

ЕС може да окаже глобално положително въздействие ако влезе в ролята на лидер, изнасяйки високи екологични стандарти към страните партньори – при условие че нейните търговски споразумения не ги отслабят. Налагайки глобални стандарти, предимството на ЕС е двустранно: той може да повлияе на пътя на глобализацията като задължи компаниите извън ЕС да спазват неговите стандарти и това също така позволява на европейските компании да се възползват от „предимството на първия“.

Като регион Европа е богата на човешки капитал, но има критично ниско ниво на природен капитал, най-фундаменталната форма на капитал. Без съществен и жизнеспособен запас от природен капитал са налице само ограничени възможности за икономическо развитие и човешко благосъстояние. Днес Европа е силно зависима от природния капитал, доставян от трети страни. Една трета от вноса на изкопаеми горива в ЕС, например, е с произход от Русия. По този начин обаче излагаме нашата глобална позиция на риск и пропускаме възможността да инвестираме изцяло в толкова необходимия за Европа преход към устойчивост. Подобрявайки нашата ресурсна ефективност, намалявайки нашия екологичен отпечатък¹⁰ и преминавайки към по-устойчиви начини на живот, ЕС може да стане по-независим и влиятелен като играч на световната икономическа сцена като същевременно намали натиска върху ресурсите, които неговият внос създава в други части на света.

В светлината на тези факти WWF призовава кандидатите на европейските избори и политиките да приемат Европейски пакт за устойчивост, признавайки неотложната нужда за борба с изменението на климата и влошаването на околната среда и възможностите, произтичащи от този

10 Ако всички живеяха като един среднестатистически европейски гражданин, щяхме да се нуждаем от 2,6 планети, за да поддържаме нашия европейски начин на живот.

курс на действие. Само чрез цялостен подход и обединена Европа лидерите и политиките ще могат да създадат дългосрочна стабилност и сигурност за населението, да стимулират конкурентоспособността и да гарантират, че европейските нации ще запазят своята глобална значимост.

Такъв пакт за устойчивост ще се състои от набор от действия и ангажменти, които могат да се групират в четири стратегически цели за предстоящите години, показвайки че действията по отношение изменението на климата и околната среда са изискване за намирането на трайни решения на предизвикателствата за икономиката, сигурността и социалната сфера, пред които сме изправени.

В следващите глави ще дадем повече подробности по всяка от посочените по-горе цели и съответните действия, които могат да помогнат за преодоляване на основните предизвикателства и тревоги на гражданите и политическите представители, както и да помогнат за създаване на устойчиво бъдеще за Европа. Ние призоваваме лидерите и кандидатите на изборите в ЕС да вземат предвид тези приоритети, не само по време на кампанията за парламентарните избори през 2019 г., но също така и през решаващите месеци и години след това.

„Устойчивото развитие трябва да се разглежда като конкурентен актив, подобряващ ефективността и иновационния капацитет на нашите европейски общества, а също така и като средство, чрез което да възстановим лидерската позиция на европейската икономика в световен мащаб“.

Стратегически цели на един Европейски пакт за устойчивост

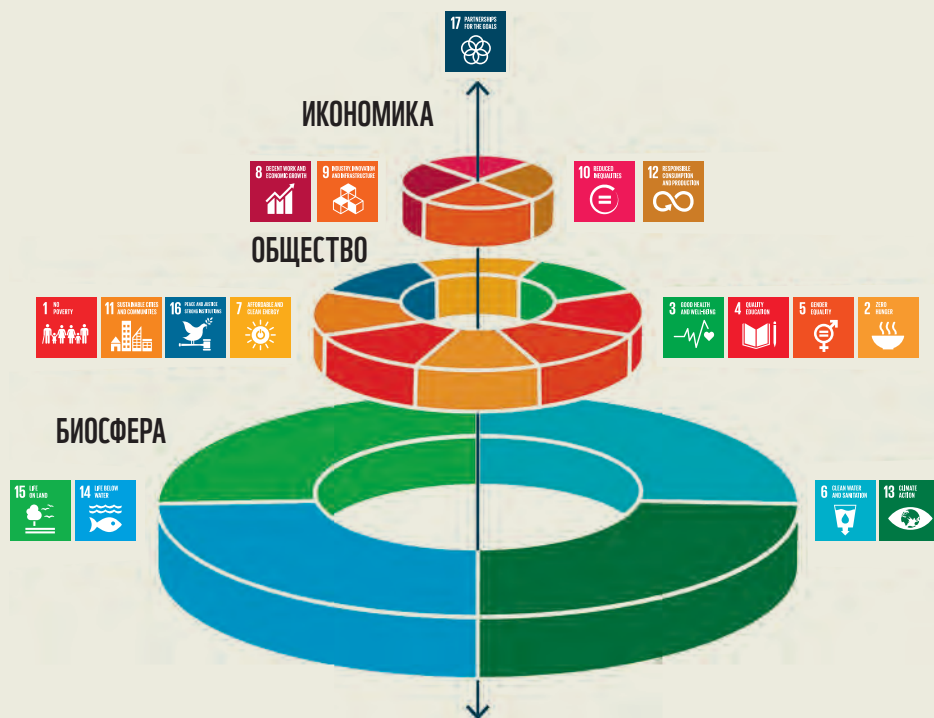
1. Подобряване на европейската и световната сигурност и благосъстояние чрез борба с изменението на климата и влошаването на околната среда
2. Увеличаване на конкурентоспособността и потенциала за работни места на европейските индустрии чрез засилване на инвестициите в устойчивите сини и зелени сектори, които ще бъдат в сърцето на утрешната икономика
3. Запазване позицията на Европа на международната сцена и работа за постигане на нейната стратегическа независимост чрез прилагане на амбициозни и устойчиви стандарти в ЕС и чрез поемане на отговорност за нашия екологичен отпечатък в световен мащаб
4. Подобряване на управлението в Европейския парламент и Комисията, така че да се подкрепи устойчивия преход към сигурен, конкурентоспособен и отговорен ЕС

Значението на Целите за устойчиво развитие до 2030 г.

Приети през 2015 г., целите на Обединените нации за устойчиво развитие предлагат холистичен начин за разглеждане на предстоящите предизвикателства и мястото, където искаме да бъде нашият свят през 2030 г. Този дневен ред беше приет от всички 193 страни-членки на ООН.

Целите и цялостната програма се основават на разбирането, че предизвикателствата, пред които сме изправени, от бедността и унищожаването на околната среда до неравенството и конфликтите, са взаимосвързани и универсални. Това означава, че всички народи по света ще трябва да предприемат мерки, за да си осигурим по-светло бъдеще.

Илюстрацията по-долу подчертава комплексния характер на всички 17 цели и показва как нашата природна среда, биосферата, може да се разглежда като основа за глобална устойчивост. Това подчертава факта, че без здравословна среда и климат не можем успешно да се справим с предизвикателства като сигурност, глобална стабилност и икономическо развитие.

Изображения от Стокхолмския център за устойчивост.
<http://www.stockholmresilience.org/images/18.36c25848153d54bdba33ec9b/1465905797608/sdgs-food-azote.jpg>

ЕВРОПЕЙСКИ ПАКТ ЗА УСТОЙЧИВОСТ: ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ

ЦЕЛ 1 Подобряване на европейската и световната сигурност и благосъстояние чрез борба с изменението на климата и влошаването на околната среда

- Изпълнение на Парижкото споразумение и задържане на глобалното покачване на температурата до 1,5°C, и по-специално чрез разработване и прилагане на законодателна рамка за постигане на нулеви нетни емисии в рамките на ЕС до 2040 г., както и провеждане на справедлив преход към изцяло базирана на възобновяеми източници и ефективна енергийна система;
- Пълно прилагане на съществуващата в ЕС правна рамка за околната среда и приемане през 2020 г. на глобално споразумение за природата и хората в контекста на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, за да се спре и обърне загубата на природни ресурси в световен мащаб до 2030 г.

ЦЕЛ 2 Увеличаване на конкурентоспособността и потенциала за работни места на европейските индустрии чрез засилване на инвестициите в устойчивите зелени и сини сектори, които ще бъдат в сърцето на утрешната икономика

- Да се превърне ЕС в първокласна икономика чрез завършване на устойчивата реформа на финансовия сектор, започната от Комисията „Юнкер“, за да се канализират инвестициите в посока към зелената икономика, и по-специално чрез приемане на закони, изискващи от компаниите и финансовите институции да оповестяват рисковете за климата пред финансовите потребители;
- Приемане и прилагане на бюджет на ЕС, поне 50% от който да бъдат инвестирани в зелена и устойчива синя икономика, в съответствие с целта от Парижкото споразумение за 1,5°C покачване на температурата, а останалата част от разходите да не утежняват допълнително изменението на климата и влошаването на околната среда;

- Приемане и прилагане на Обща селскостопанска политика на ЕС, която да подкрепя земеделските производители в прехода към изцяло устойчиви и конкурентоспособни хранителна и селскостопанска системи;
- Реализиране на устойчива синя икономика чрез пълно прилагане на европейските политики, целящи управление на моретата и опазване на морската фауна и местообитания, както и да поведе ООН към установяването на Споразумение за световния океан.

ЦЕЛ 3 Запазване позицията на Европа на международната сцена и работа за постигане на нейната стратегическа независимост чрез определяне и прилагане на амбициозни устойчиви стандарти в ЕС и чрез поемане на отговорност за нашия екологичен отпечатък в световен мащаб

- Приемане и прилагане на цялостна стратегия на ЕС, която да покаже глобална лидерска позиция чрез пренасяне на целите на ООН за устойчиво развитие във всички политики на ЕС и съответно разработване на амбициозни устойчиви стандарти в ключови икономически сектори и сектори с голямо въздействие;
- Инвестиране в стратегическа независимост чрез подобряване на нашата ресурсна ефективност и разработване на политически мерки, адресирани към въздействието на ЕС извън неговите граници, и по-специално чрез разработването на план за действие по отношение на обезлесяването и деградацията на горите.

ЦЕЛ 4 Подобряване на управлението в Европейския парламент и Комисията, така че да се подкрепи устойчивия преход към по-сигурен, по-конкурентоспособен и отговорен ЕС

- Назначаване на заместник-председател на Европейската комисия за действия в областта на климата и природните ресурси, който да отговаря за устойчивия преход на Европа;
- Спазване на правото на ЕС чрез гарантиране на основните права и реални действия във връзка с върховенството на закона;
- Оценка и преразглеждане на работните методи на Европейския парламент за стимулиране на развитието на устойчивата синя и зелена икономика и насърчаване на устойчивото развитие.

ЦЕЛ 1

Подобряване на европейската и световната сигурност и благосъстояние чрез борба с изменението на климата и влошаването на околната среда

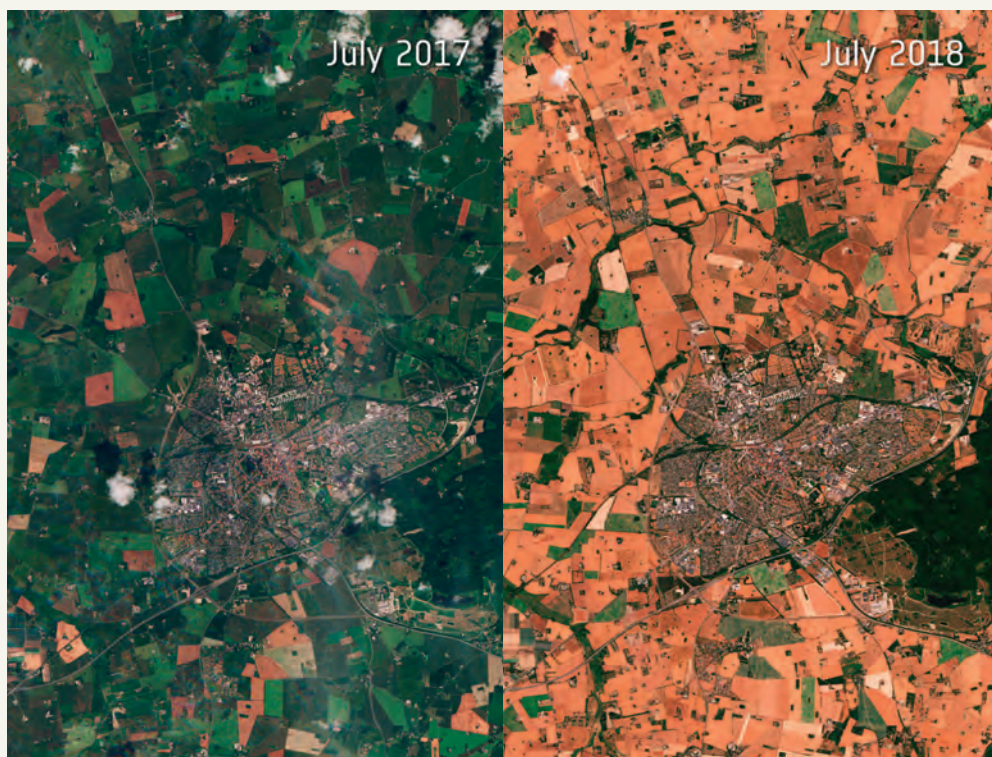
Земята вече е с 1,1 градуса по Целзий по-топла отколкото в прединдустриалните времена. Горецата вълна в цяла Европа през 2018 г. беше още едно сурово напомняне за бъдещето, което може да ни очаква. Вече е добре установено, че изменението на климата допринася за продължителните засушавания, покачването на морското равнище и други екстремни климатични явления. Изменението на климата и влошаването на околната среда също така засягат нашето лично здраве и ограничават достъпа до храна и чиста вода, което може да доведе до конфликти за останалите ресурси. В няколко региона по целия свят това все повече ще води до мащабна миграция и нестабилност, което в крайна сметка ще засегне и Европа.

Справянето с изменението на климата и влошаването на околната среда ще помогне да се гарантира, че Европа и светът предлагат по-сигурна и по-справедлива среда за настоящите и бъдещите поколения. Процфтяващите и здравословни природни системи по-специално ще играят ролята на водещ съюзник срещу последиците от изменението на климата, тъй като те стоят пред нас и ни защитават от въздействията на все по-често повтарящите се екстремни климатични явления.

ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ВЛОШАВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗАПЛАШВАТ ЕВРОПА

Твърде често изменението на климата и загубата на природни ресурси се разглеждат като чисто екологични проблеми. Изменението на климата, достъпът до природни ресурси, сигурността и здравето обаче във все по-голяма степен са взаимосвързани и изискват приемането на подходящи политически мерки и рамки. През 2003 г. Пентагонът на САЩ потвърди съществуването на връзка между националната сигурност и изменението на климата, която определи като „мултипликатор на заплахи“. Екстремните климатични явления могат да унищожат цял град или дори цяла страна и трябва да послужат като предупреждение, за да променим начина си на мислене и действие. Този проблем засяга всички региони на света, въпреки че някои са по-уязвими от други.

ПЕНТАГОНЪТ НА
САЩ ПОТВЪРДИ
СЪЩЕСТВУВАНЕТО
НА ВРЪЗКА МЕЖДУ
НАЦИОНАЛНАТА
СИГУРНОСТ И
ИЗМЕНЕНИЕТО НА
КЛИМАТА, КОЯТО
ОПРЕДЕЛИ КАТО
„МУЛТИ-
ПЛИКАТОР НА
ЗАПЛАХИ“

Въздушни снимки, направени от Европейската космическа агенция, на земеделските площи около град Слагелсе в Зеланд, Дания. Голяма част от растителността, насажденията и реколтата постраднаха от настъпилата суша през юли 2018 г.¹¹

Последиците от изменението на климата и влошаването на околната среда няма да оставят Европа незасегната.¹¹ Ставаме свидетели на все повече и повече засушавания, горещини и наводнения в цяла Европа и проучванията показваха, че честотата на тяхната поява само ще се увеличава. Учените очакват влошаване на положението по отношение на горещините за всички големи градове в цяла Европа: увеличаване на засушаванията би се усетило по-специално от населението в Южна Европа; Северозападна Европа би била изправена по-често пред по-големи наводнения; а в Централна Европа ще бъдат постигнати по-често рекордни температури^{12 13}. Това е бъдеще, което не е толкова далеч.

¹¹ Европейска космическа агенция. (2017-18 г.). Дания обгорена.

<https://www.flickr.com/photos/europeanpaceagency/43584747532/in/photostream/>

¹² Ford, A., Dawson, R. J., Guerreiro, S. B., Kilsby, C., Lewis, E. (2018 г.) Бъдещите горещини, засушавания и наводнения в 571 европейски града. IOPScience. <http://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/aaad3/meta>

¹³ Университет на Нюкасл. (2018 г.) Европейските градове са изправени пред повече екстремни климатични явления отколкото се смяташе преди. Изследвания на околната среда. <https://www.ncl.ac.uk/press/articles/latest/2018/02/eucities>

Ключови наблюдавани и прогнозни климатични промени и въздействия за основните региони в Европа¹⁴

Арктически регион

Повишението на температурите е по-голямо от средното в глобален мащаб
Намаляване на леденото покритие на Арктическо море
Намаляване на леденото покритие на Гренландия
Намаляване на вечно замръзналите територии
Повишен риск от загуба на биоразнообразие
Някои нови възможности за експлоатация на природни ресурси и морски транспорт
Рискове за поминъка на местните хора

Атлантически регион

Повишаване на поройните дъждове
Повишаване на речния отток
Повишен риск от наводнения край реки и морски брегове
Повишен риск от щети от зимни бури
Намалена нужда от отопление
Повишение на многократно, опасни климатични явления

Планински регион

Повишение на температурите над средното за Европа
Намаляване на покритието и обема на ледниците
Растителни и животински видове се преместват на по-голяма надморска височина
Висок риск от изчезване на видове
Повишен риск от горски вредители
Повишен риск от каменопад и сляпачица
Промени в потенциала за хидроенергетика
Намаляване на ски туризма

Крайбрежни територии и морета

Покачване на морското равнище
Покачване на повърхностните температури на морето
Повишаване на киселинността на океана
Миграция на морски видове на север
Рискове и някои възможности за рибарството
Промени в съобществата от фитопланктон
Повишен брой мъртви зони в моретата
Повишен риск от болести, предавани по воден път

Бореален регион

Увеличение на порите
Намаляване на снежното покритие и на леденото покритие на реки и езера
Повишаване на валежите и речния отток
Повишен потенциал за прираст на гората и повишен риск от горски вредители
Повишен риск от щети от зимни бури
Повишени добиви в земеделието
Намалено потребление на отопление
Повишен потенциал за хидроенергетика
Увеличен летен туризъм

Континентален регион

Повишаване на много горещите температури
Намаляване на летните валежи
Повишен риск от наводнения
Повишен риск от горски пожари
Намаляване на икономическата стойност на горите
Повишено потребление на енергия за охлаждане

Средиземноморски регион

Повишение на крайно високите температури
Намаляване на валежите и речния отток
Повишен риск от суши
Повишен риск от загуба на биоразнообразието
Повишен риск от горски пожари
Повишен риск от конкуренция между потребителите на вода
Повишено търсене на вода в земеделието
Намаляване на добивите
Повишен риск за производството в животновъдството
Повишена смъртност в резултат от жегите
Разширяване разпространението на южни болести
Намален потенциал за производство на енергия
Повишено търсене на енергия за охлаждане
Намаляване на летния туризъм и потенциално увеличение през останалите сезони
Повишен риск от опасни климатични явления
Повечето икономически сектори повлияни негативно
Висока чувствителност заради климатичните промени извън Европа

Европейска агенция за околната среда. (2017 г.)

Заплахите за сигурността и здравето, произтичащи от изменението на климата, също така са изложени на риска да бъдат изострени от засилено влошаване на околната среда и загуба на природни ресурси. Добре функциониращите природни и социално-екологични системи са в състояние да се справят по-добре с внезапни шокове, причинени от изменението на климата и екстремни климатични явления. Здравословната природа е най-добрата „застрахователна полица“ срещу непредвидени шокове. Природата играе съществена роля, тъй като тя осигурява наличието и качеството, съхранението, притока и филтрирането на водата. Тя ни защитава от наводнения и засушавания, а зелените площи са признати като жизнено важни за здравето на човешките популации. И въпреки това подлагаме нашите природни системи на огромен натиск, а поради лошото управление и загубата на природно разнообразие губим защитните функции на природата.

14 Европейска агенция за околната среда. (2017 г.) Ключови наблюдавани и прогнозни климатични промени и въздействия за основните региони в Европа. <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/key-past-and-projected-impacts-and-effects-on-sectors-for-the-main-biogeographic-regions-of-europe-5>

ЕКОСИСТЕМНИТЕ
УСЛУГИ,
ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ
ОПРАШИТЕЛИ, СЕ
ОЦЕНЯВАТ
НА СТОЙНОСТ
ПОВЕЧЕ ОТ
\$200
МЛРД
ПО СВЕТА

Селското стопанство, което е в първите редици на тези въздействия, е най-уязвимият икономически сектор в това отношение. Земеделските производители започват да бъдат сериозно засегнати от продължаващите екстремни климатични явления: наводнения, бури, горещини, засушавания и последващия недостиг на вода. Настъпващи на много места в Европа, те подкопават земеделското производство¹⁵. В бъдеще производителността ще се колебае в по-големи граници, тъй като климатичните условия ще станат по-непредвидими. Южна Европа ще бъде засегната особено силно, като оценките са за до 9% загуби на стойност на всеки 1°C покачване на температурата¹⁶, което ще окаже въздействие върху производството на храна в Европа.

Това допринася за влошаването на околната среда. Типичен пример са изтощаването на почвите (само няколко области в Западна Европа са под прага от 1т/ха/година за ерозия на почвите, считан за безопасен за съхранение на почвите¹⁷) и загубата на биологично разнообразие. В комбинация тези ефекти тласкат част от селскостопанския сектор стремглаво надолу, подтиквани от допълнителни фактори като азот и пестициди, които на свой ред водят до още по-сериозно влошаване на околната среда и усложняват здравословните проблеми сред земеделските производители и населението в селските райони. Например във Франция Паркинсоновата болест и някои видове рак са признати за професионални заболявания на земеделските производители поради тяхното излагане на пестициди. Френският парламент гласува в подкрепа на създаването на компенсационен фонд след представянето на официален доклад със заключението, че 100 000 души във Франция биха могли да бъдат засегнати.

Такъв един порочен кръг засяга производството на храни в Европа, както и здравето в селските райони, докато преходът към устойчиво земеделие би направил сектора по-неподатлив на измененията на климата и влошаването на околната среда. Това би било от полза за здравето и живота на земеделските производители и също така би направило икономиката по-жизнеспособна, с положително влияние върху конкурентоспособността и доходите на земеделските производители, както е описано в следващата глава. Както се вижда от последните изследвания, преминавайки към агроекология, Европа би могла да подобри своя продоволствен суверенитет като премести по-голяма част от своя внос на растителни протеини (Европа се нуждае от 35 милиона хектара със зеленчукови култури в чужбина), като същевременно гарантира своя експортен капацитет за зърнени култури, вино и млечни продукти

15 CAN Europe (2013). Това е изменението на климата в Европа. <http://www.caneurope.org/docman/climate-energy-targets/2286-this-is-climate-change-in-europe/file>

16 Европейска Комисия, ГД „Околна среда“ (2016 г.) Наука за екологичната политика, редактирано от SCU, Университетът на Западна Англия. http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/economic_impact_of_climate_change_on_european_agriculture_488na2_en.pdf&sa=D&ust=1529400702375000&usq=AFQjCNHcauBNsYqv1E9twS8xVzLQtd9zvQ

17 Virto, I., Imaz, M.J., Fernandez-Ugelde, O., Gertzia-Bengoetxea, N., Enrique, A., Bescansa, P. Устойчивост (2015 г.). Деградиация и качество на почвите в Западна Европа: Текуща ситуация и бъдещи перспективи.

в контекста на изменението на климата. Вместо да насърчава неустойчивите земеделски практики, реформата на Общата селскостопанска политика трябва да помогне на земеделските производители да изоставят този път без изход и да внесат повече стабилност в селскостопанското производство в Европа.

СПАСЯВАНЕ НА ЧОВЕШКИ ЖИВОТИ ЧРЕЗ ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Ако не им бъде обърнато внимание, последиците за човешкия живот от изменението на климата, влошаването на околната среда и факторите зад тези явления, ще бъдат огромни. **Борбата с изменението на климата и влошаването на околната среда може да спаси европейски животи, а благосъстоянието на гражданите може да бъде подобро.**

>430 000
СЛУЧАЯ НА
ПРЕЖДЕВРЕМЕННА
СМЪРТ, ДЪЛЖАЩИ СЕ
НА ЗАМЪРСЯВАНЕ НА
ВЪЗДУХА И ХИМИЧНИ
ПРОДУКТИ ИМА ВСЯКА
ГОДИНА В ЕВРОПА.

Само в Европа смъртността, свързана с горещини, се очаква да доведе до увеличение между 60 000 и 165 000 смъртни случая годишно до 2080 г. Човек дори не трябва да гледа толкова напред във времето, за да види заплахите за здравето и сигурността на европейците: броят на горските пожари в ЕС например почти се е утроил през 2017 г., засягайки площ два пъти по-голяма от територията на Люксембург¹⁸. Тези пожари причиниха драматичен брой жертви. Последният трагичен пример беше с изключително широко разпространените се горски пожари, които засегнаха Португалия през юни 2017 г. и Швеция и Гърция през юли 2018 г. В случая с португалските горски пожари те успяха да се разпространят по-лесно благодарение на широко разпространените евкалиптови насаждения, които без да са местни растителни видове за Европа, са заменили разнообразна и пожароустойчива мозайка от местни гори, пасища и култури.

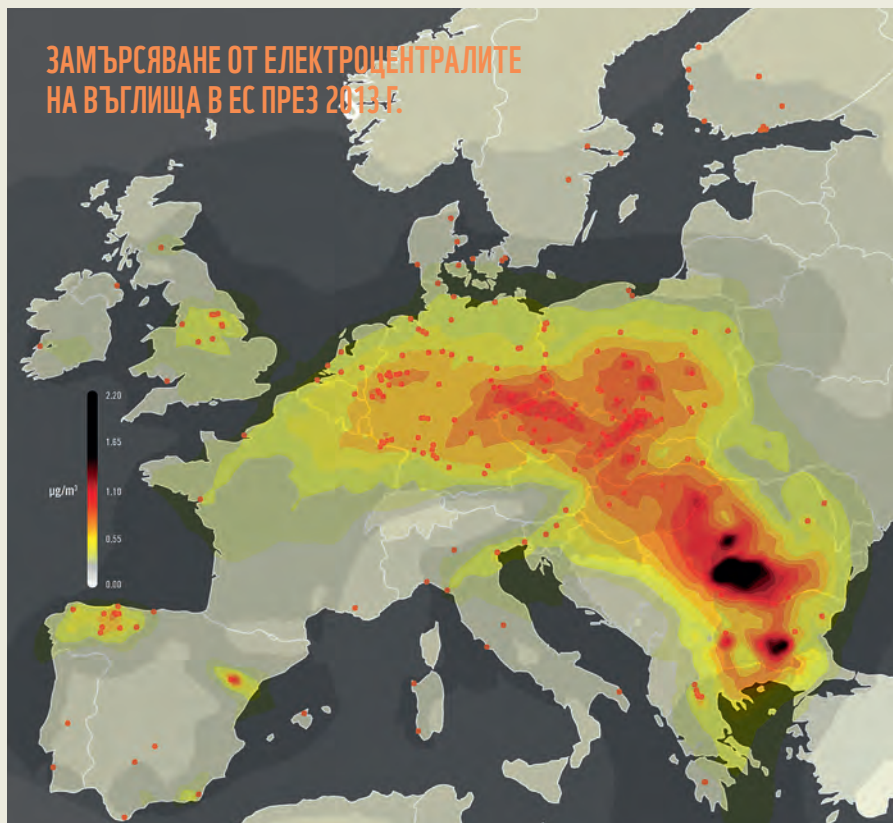
Не само изменението на климата, но също така и лошото опазване на околната среда засяга нашето здраве. В Европа всяка година има повече от 430 000¹⁹ случая на преждевременна смърт, дължащи се на замърсяване на въздуха и химични продукти. Анализите показаха, че само емисиите от всички захранвани с въглища централи в ЕС са отговорни за над 22 900 случая на преждевременна смърт и десетки хиляди случаи на влошено здраве от сърдечни заболявания до бронхит през 2013 г.²⁰. Тези опасения не се отнасят само за отделни страни, тъй като е доказан факт, че вредният прах, причинен от централите на въглища, се носи през границите и причинява вреди на населението в съседните страни.

18 Harris, C. (2017 г.) Изменението на климата се обвинява за удвояването на горските пожари в ЕС. Euronews. <http://www.euronews.com/2017/10/16/how-europe-s-wildfires-have-more-than-trebled-in-2017>

19 Европейска комисия. По-чист въздух за всички. http://ec.europa.eu/environment/air/cleaner_air/#action

20 CAN Europe, HEAL, WWF European Policy Office, Sandbag. (2016 г.) Буреносният облак над Европа - Как страните използват въглища разболяват своите съседни. https://env-health.org/IMG/pdf/dark_cloud-full_report_final.pdf

ЗАМЪРСЯВАНЕ ОТ ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛИТЕ НА ВЪГЛИЩА В ЕС ПРЕЗ 2013 Г.

Замърсяването от електроцентралите на въглища в ЕС през 2013 г. (средно), разпростиращо се през по-голямата част от територията на Европа и оказващо влияние на съседните страни.

СПРАВЯНЕ С ПЪРВОПРИЧИНИТЕ ЗА МИГРАЦИЯТА И ГЛОБАЛНАТА НЕСИГУРНОСТ ЧРЕЗ ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

СРЕДНИТЕ ПРОГНОЗИ
ПРЕДВИЖДАТ
200 МЛН
КЛИМАТИЧНИ
МИГРАНТИ
В СВЕТОВЕН МАЩАБ
ДО 2050 Г.

Дори още повече отколкото в Европа, препитанието на хората по целия свят ще бъде изложено на риск. Независимо дали е природно бедствие или многогодишна суша, когато климатично събитие унищожи жизненото пространство или средствата за прехрана на хората, те нямат друг избор освен да мигрират с надеждата да оцелеят другаде. Днес 26 милиона души по целия свят се разселват всяка година поради природни бедствия - 60% повече отколкото преди само 40 години²¹. По-лошото време, причинено от изменението на климата и недостатъчното опазване на природата, прави много по-вероятно хората да бъдат принудени да напуснат домовете си.

²¹ Норвежки съвет за бежанците. Бедствия и изменение на климата.
<https://www.nrc.no/what-we-do/speaking-up-for-rights/climate-change/>

В световен мащаб всяка секунда един човек е принуден да бяга поради природни бедствия²². Въпреки че е трудно да се изчисли, средните прогнози предвиждат 200 милиона климатични мигранти в световен мащаб до 2050 г.²³. Тази стойност се равнява на сегашната оценка за международните мигранти по целия свят. Тези потоци от хора ще доведат до повишаване на напрежението на местно равнище и вероятно ще предизвикат вътрешни конфликти, които биха могли бързо да придобият глобално измерение. Последниците от изменението на климата за сирийския конфликт и във връзка с бежанския поток към Европа не могат да бъдат игнорирани (вж. карето).

Паричните помощи от ЕС вече все повече се пренасочват към граничния контрол по европейската и националните граници, но това не отстранява първопричините на тези увеличаващи се миграционни потоци и конфликти. При сценария, в който се предприемат повече действия в областта на климата, броят на провокираните от неговото изменение мигранти, идващи от най-уязвимите региони, може да бъде намален наполовина²⁴.

Неотдавна постигнатият Европейски консенсус за развитие, визията и рамката на ЕС за действия, свързани със сътрудничеството за развитие, е крачка напред - признава се, че проблемите като вода, енергия, изменение на климата и сигурност, са взаимно свързани. ЕС също така заяви, че опазването и управлението на екосистемите трябва да стане част от неговата работа по въпросите на жизнеспособността. Това трябва да бъде приветствано. Въпреки това ние трябва да правим повече, за да подкрепяме адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него извън ЕС: по-малко от 10% от най-големите отвъдморски програми на ЕС за помощ за развитие са фокусирани върху изменението на климата.

Връзките между сирийската криза и изменението на климата²⁵

През последните няколко години Сирия е сцена на нарастващо насилие и ако множество фактори обясняват тлеещите днес конфликти, изменението на климата е част от това уравнение, която не може да бъде пренебрегната. Според американско изследване (PNAS, 2015 г.), публикувано от Националната академия на науките, сушата в Сирия от 2007 до 2010 г. е допринесла за конфликта. Изправени пред катастрофа с рядко виждани мащаби, отчасти предизвикана според NOAA (NOAA, 2011 г.) от човешка дейност, земеделските производители са загубили своите реколти и са били принудени да мигрират заедно с техните животни в градовете, които вече са били в прегръдката на безработицата и бедността.

22 Пак там

23 IOM. Миграция и изменение на климата. <https://www.iom.int/migration-and-climate-change-0>

24 IRigaud, K. K., de Sherbinin, A., Jones, B., Bergmann, J., Clement, V., Ober, K., Schewe, J., Adamo, S., McCusker, B., Heuser, S., Midgley, A., (2018 г.) Groundswell: Подготовка за вътрешна климатична миграция. Световна банка, Вашингтон, окръг Колумбия. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/29461>

25 Meunier, A., WWF (2017). Устойчивост, стабилност, сигурност. <http://wwf.panda.org/?316560/sustainability-security-stability>

Франческо Фемиа и Кейлин Уеръл (Francesco Femia & Cailin Werell), които са ръководители на Центъра за климат и сигурност, изтъкнаха некомпетентното управление на кризите от страна на сирийското правителство (Werell, 2012 г.); след години на субсидиране на водоемки култури, то се оказа печално неспособно да се справи с хранителната криза. Изправен пред зараждащи се проблеми като липсата на стратегии за адаптиране и ефективни звена за управление на кризи, режимът на Башар ал-Асад скоро се изправи пред въстание в по-широкия контекст на Арабската пролет. Първоначално мирни, демонстрациите бързо деградираха и комбинирани с други сътресения (икономически, политически и религиозни), които страната преживяваше, ситуацията прерасна в сериозен конфликт, който продължава да причинява жертви и до днес.

СПЕСТЯВАНЕ НА РАЗХОДИ ЧРЕЗ БОРБА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ВЛОШАВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Освен спасяването на човешки живот е налице и огромен потенциал правителствата да спестят разходи, когато се вземат предварителни мерки за справяне с изменението на климата и влошаването на околната среда. Изследванията показаха, че разходите за борба с изменението на климата и влошаването на околната среда далеч надхвърлят първоначалните инвестиции, които трябва да бъдат направени, и че тези инвестиции всъщност дори са полезни за икономиките²⁶. Икономическите ползи от тях са описани по-подробно в следващата глава.

Неуспехът да се ограничи глобалното затопляне до целта от 1,5°C, заложена в Парижкото споразумение, ще струва на глобалната икономика грубо \$30 трилиона във вреди²⁷ и по този начин ще забави икономиче-

²⁶ Econews. (2017 г.). <https://econews.pt/2017/07/03/pedrogao-fires-government-estimates-losses-of-497-million-euros/>

²⁷ Burke, M., Davis, W. M., Diffenbaugh, N. S. (2018). Голямо потенциално намаляване на икономическите вреди според целите на ООН за смекчаване на последиците. Международен журнал за наука. <https://doi.org/10.1038/s41586-018-0071-9>

ПРИЧИНЕНОТО
ОТ ВЪГЛИЩА
ЗАМЪРСЯВАНЕ
НА ВЪЗДУХА
ЗДРАВНИТЕ
РАЗХОДИ В ЕВРОПА
ВЪЗЛИЗАТ НА
СТОЙНОСТ ДО
€62,3
МИЛИАРДА
ГОДИШНО

ския растеж. Цялостните документиран икономически загуби, които бяха причинени от екстремни климатични явления в 33-те европейски страни през периода от 1980 до 2016 г., вече превишиха €450 милиарда²⁸. Тези цифри се очаква единствено да се увеличават.

Здравните разходи и останалите вторични ефекти, предизвикани от слабите или несъществуващи политики в областта на околната среда, трябва също да бъдат взети под внимание. В случая с причиненото от въглища замърсяване на въздуха здравните разходи в Европа възлизат на стойност до €62,3 милиарда²⁹ годишно (според данни от 2013 г.).

ПОЛИТИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД НАС

За да подобрят европейската и световната сигурност и благоденствие, лидерите на ЕС и политическите представители трябва да действат по-решително в борбата срещу изменението на климата и влошаването на околната среда. За да направят това, WWF призовава бъдещите политики от ЕС за:

- **Изпълнение на Парижкото споразумение и задържане на глобалното покачване на температурата до 1,5°C, и по-специално чрез разработване и прилагане на законодателна рамка за постигане на нулеви нетни емисии в рамките на ЕС до 2040 г., както и прилагането на справедлив преход към изцяло базирана на възобновяеми източници и ефективна енергийна система.**

Постигането на нулеви нетни емисии в световен мащаб възможно най-скоро е от съществено значение ако искаме да изпълним целта на Парижкото споразумение за ограничаване покачването на температурата до 1,5°C и по този начин да избегнем катастрофалните последици от изменението на климата за нашата сигурност и икономики. ЕС трябва да се стреми към постигането на тази цел до 2040 г. на базата на солидно законодателство, което осигурява правна сигурност за инвеститорите. Няколко региона и страни от ЕС вече тръгнаха по този път. Например Шотландия намали емисиите с 49% от 1990 г., а шведското правителство обеща да постигне нетни нулеви емисии най-късно до 2045 г.

²⁸ Европейска агенция за околна среда (2017 г.). Подготвяне на Европа за изменението на климата: координацията е ключът за намаляване на рисковете, свързани с екстремни климатични явления.
<https://www.eea.europa.eu/highlights/preparing-europe-for-climate-change>

²⁹ В зависимост от прилаганата парична оценка на смъртността. Вж. Holland (2014 г.). Анализ на разходите и ползите в окончателните сценарии за политиката по отношение на Пакета на ЕС за чист въздух.
<http://ec.europa.eu/environment/air/pdf/TSAP%20CBA.pdf>

Като незабавна стъпка ЕС трябва да засили амбициите си по отношение на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност до 2030 г., както и да завиши тези цели най-късно до 2020 г., за да ги приведе в съответствие с целите на Парижкото споразумение³⁰. Това е подход на здравия разум, който понастоящем се подкрепя от големите фирми, асоциации, групи от инвеститори, местните и регионални органи и организациите на гражданското общество³¹.

В централен стълб за намаляване на емисиите трябва да се превърне също така и преминаването от въглища, нефт и газ към енергийно ефективна, базирана на възобновяеми енергийни източници, кръгова икономика. Този преход ще осигури много преимущества в допълнение към борбата с изменението на климата, включително устойчиви работни места, икономическо развитие, намалена зависимост от страни извън ЕС и по-добро здраве благодарение на по-чист въздух. Но той трябва да се управлява добре и устойчиво, като се гарантира, че работниците и общностите, зависещи от отраслите с най-големи промени, ще получат помощ да се възползват от възможностите в новата нисковъглеродна икономика.

На световната сцена ЕС трябва да си възвърне имиджа на лидер, който предприема действия за справяне с изменението на климата, за да може да мотивира останалите да предприемат действия и да се възползват от възможностите, предоставени от бъдещата нисковъглеродна икономика – и в резултат на това да намали глобалната несигурност. Той трябва да направи това като увеличи финансовата си подкрепа за своя справедлив дял от 100-те млрд. долара, които развитите държави се ангажираха да предоставят, и като работи за обединяване на всички страни около целите на Парижкото споразумение.

- **Пълно прилагане на съществуващата в ЕС правна рамка за околната среда и приемане през 2020 г. на глобално споразумение за природата и хората в контекста на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, за да се спре загубата на природни ресурси в световен мащаб до 2030 г.**

След поредица от международни срещи, на които домакин беше ЕС, правителствата от цял свят ще се съберат в Пекин през 2020 г., за да приемат нови глобални цели за опазване на природата в рамките на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (КБР). Те ще

30 Както е предвидено чрез диалога Таланоа, който помага на страните да изпълнят и подобрят техния Определен национален принос (NDC) до 2020 г.

31 CAN Europe & al. (2018) [писмо до Държавните и правителствените ръководители на ЕС]. Декларация от Коалицията за по-големи амбиции. <http://www.caneurope.org/docman/climate-energy-targets/3356-statement-of-the-coalition-for-higher-ambition/file>

заменят сегашните цели за биологичното разнообразие от Аичи. И макар КБР от дълго време да свири втора цигулка зад своя близник – конвенцията относно изменението на климата, КБР е единственият международен правен инструмент, който изрично си поставя целта да защитава природното богатство на планетата. В един все по-колеблив свят здравата планета е в основата не само на нашия социално-икономически живот, но също така и на мира и сигурността. Природният капитал на нашата планета предоставя на обществата и икономиките екосистемни услуги, осигуряващи защитна мрежа на стойност трилиони евро. Само опрашители например допринасят с повече от \$200 млрд. годишно за глобалната хранителна промишленост³².

За периода след 2020 г. е необходима силна глобална рамка за опазване и възстановяване на природата с включени механизми за отчетност, изпълнение и ускоряване. Както Парижкото споразумение успя за климата, това „Пекинско споразумение“ трябва да стане част от по-широко глобално споразумение за природата и хората, обединявайки ангажименти от всички участници – от компаниите до поднационалните органи, частния финансов сектор и банките за развитие, за да спре и дори да обърне загубата на природни ресурси до 2030 г.

ЕС трябва да покаже значителна политическа воля, за да може това споразумение да бъде успешно, да му придаде импулс и да сложи край на нагласата за придържане към обичайната практика (business as usual), която подкопава нашето бъдеще. За да бъде световен лидер с наближаване на 2020 г., ЕС трябва да покаже надеждност и сериозни намерения да спре и възстанови биологичното разнообразие на своята територия. Лидерите не отговориха на амбициите, които те самите определиха за 2010 г., и по всяка вероятност отново няма да могат да спазят обещанията си за 2020 г. Тъй като ЕС също ще разработва своята рамка за периода след 2020 г., политиките трябва да се справят с основните фактори, стоящи зад загубата на природни ресурси в Европа: слабото интегриране на екологичните съображения в секторните политики, като селското стопанство, риболов, енергетика и транспорт, и хроничният недостиг на инвестиции в управлението на европейското природно и екологично наследство. Те трябва да гарантират, че цялото съществуващо законодателство на ЕС в областта на околната среда се прилага и спазва, и че се обръща специално внимание на законите, които защитават нашата природа, сладка вода и гори.

32 WWF (2018 г.) Обръщането на загубата на природни ресурси е работа на всички.
http://wwf.panda.org/our_work/markets/7333095/reversing-nature-is-everyones-business

„Днес ние осъзнаваме рисковете, пред които ще бъдем изправени утре и можем да ги предотвратим. Това е въпрос на политическа воля и на действие. Ние трябва и можем да предадем на бъдещите поколения един свят, който е по-стабилен, една по-устойчива планета, по-справедливи общества и по-проспериращи икономики. Това не е мечта. Това е реалност и тя е в нашите възможности. Но ние трябва да ускорим темпото, защото стрелките на часовника се въртят все по-бързо и по-бързо“. - Жан-Клод Юнкер, председател на Европейската комисия, ноември 2015 г., среща за COP21 в Париж.

Председател на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер, ноември 2015,
21-вата сесия на Конференцията на страните (COP 21)
по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в Париж

ЦЕЛ 2

Увеличаване на конкурентоспособността и потенциала за работни места на европейските индустрии чрез засилване на инвестициите в устойчивите сини и зелени сектори, които ще бъдат в сърцето на утрешната икономика

Амбициозните политики в областта на околната среда и изменението на климата са не само добри за дългосрочната сигурност, както беше обяснено в предишната глава, но също така носят и значителни икономически и социални ползи. Те се трансформират в инвестиции, по-бързи иновации, икономии на разходи, нови работни места и конкурентоспособност, като същевременно подобряват околната среда и качеството на живот на всички европейци. За Европа и нейните граждани това е сценарий, при който всички печелят. Инвестициите в развитието на устойчива икономика обаче се забавят поради ниските нива на политическите амбиции.

Имайки предвид, че делът на Европа в глобалната икономика намалява в полза на други по-бързо развиващи се икономики, единственият начин тя да запази своя статут е да се гарантира лидерската ѝ позиция в секторите, които ще бъдат в сърцето на утрешната икономика. Следващото поколение лидери и политически представители на ЕС трябва да продължат да преследват подобрени екологични стандарти и да увеличат инвестициите в устойчиви сектори, които да станат двигател за утрешната икономика. В противен случай Европа бързо ще загуби своя глобален икономически статут в ключовите зелени и сини сектори, като например възобновяемата енергия и устойчивия транспорт, туризма и управлението на ресурсите.

ТЛАСКАНА ОТ АМБИЦИОЗНИ ПОЛИТИКИ, УСТОЙЧИВАТА СИНЯ И ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА СЪЗДАВА НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА, ИНВЕСТИЦИИ И ПАЗАРИ

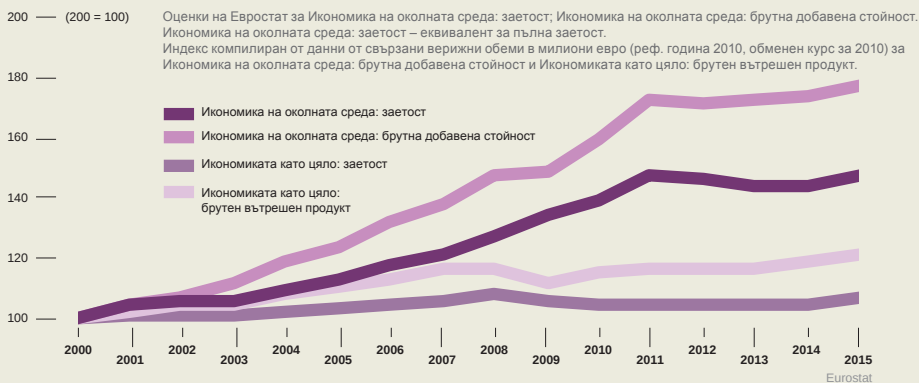
Устойчивите икономики са жизнеспособни (гъвкави) икономики, които осигуряват по-добро качество на живот за всички в рамките на екологичните граници на планетата. Те обхващат не само сектори, които се разглеждат като традиционно свързвани с екологични стоки и услуги, а включват цели икономически системи.

МЕЖДУ 2000 И 2015 Г.
ТЕМПЪТ НА РАСТЕЖ
НА ЗЕЛЕНИТЕ
РАБОТНИ МЕСТА
БЕШЕ
**СЕДЕМ
ПЪТИ
ПО-ВИСОК**
ОТ ТОЗИ В
ОСТАНАЛАТА ЧАСТ
ОТ ИКОНОМИКАТА

През последните години зелените и устойчивите сини сектори на икономиката значително се разраснаха в Европа. Между 2000 и 2015 г. темпът на растеж на зелените работни места беше седем пъти по-висок от този в останалата част от икономиката³³. Тези сектори се доказаха като много по-малко уязвими на икономически шокове – осигурявайки стабилни работни места за гражданите. Днес например над девет милиона европейци работят в сектора за чиста енергия³⁴ – основен клон на зелената икономика. Тази цифра дори се очаква да се удвои до 2030 г. По същия начин синята икономика представлява около 5,4 милиона работни места в устойчивото рибарство, аквакултурите и туризма³⁵.

Успехът на тези сектори обаче зависи от амбициозните стандарти на ЕС в областта на околната среда и климата. Солидните цели и разпоредби помагат в насърчаването на ранното развитие на по-устойчиви производствени дейности и нови екологични технологии. Климатичните и енергийни цели на ЕС за 2020 г., заедно с държавната подкрепа, например, тласнаха растежа на сектора на възобновяемите енергийни източници в Европа, водейки до нови работни места и иновации.

Развитие на ключови индикатори за икономиката на околната среда и икономиката като цяло, ЕС 28, 2000 – 2015³⁶

Екологичната икономика показва по-голям растеж отколкото цялата икономика и се прояви като далеч по-неподатлива на въздействието на икономическата и финансова криза от 2008 г. Въпреки това, за да може тя да успее, ще са необходими амбициозни политики, които да насърчават екоиниациите и създаването на работни места.

³³ Евростат. Разработване на ключови показатели за екологичната икономика и цялата икономика, ЕС-28, 2000–2015. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Environmental_economy_-_employment_and_growth

³⁴ Заместник-председателят Марош Шефчович. (22-02-2018). „Лидерска позиция на ЕС в прехода към нисковъглеродно общество“. http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-18-1102_en.htm

³⁵ „Blue Growth“ ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/

³⁶ Евростат. Разработване на ключови показатели за екологичната икономика и цялата икономика, ЕС-28, 2000–2015. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Environmental_economy_-_employment_and_growth

ПРИЛАГАНЕТО
ИЗЦЯЛО НА
ПАРИЖКОТО
СПОРАЗУМЕНИЕ
ОТНОСНО
ИЗМЕНЕНИЕТО НА
КЛИМАТА МОЖЕ
ДА СЪЗДАДЕ
ДВА
МИЛИОНА
ДОПЪЛНИТЕЛНИ
РАБОТНИ МЕСТА
В ЕВРОПА

40% от патентите за възобновяеми технологии в света днес се държат от европейски компании.³⁷

Допълнителни работни места и потенциал за растеж могат да се открият в устойчивите сини и зелени икономики, при условие че ЕС определи амбициозни политики и цели. Според Международната организация на труда (МОТ) биха могли да бъдат създадени два милиона допълнителни работни места в Европа, според изчисления за производството и използването на енергия, ако ЕС приложи изцяло Парижкото споразумение относно изменението на климата³⁸. По подобен начин в изследване на WWF е изчислено, че ако в допълнение на това се развие устойчива синя икономика само в региона на Балтийско море, това ще създаде до 550 000 нови работни места и €32 млрд. годишна добавена стойност.

Една кръгова икономика би могла да генерира общи ползи в размер на €1,8 трилиона до 2030 г. (два пъти повече в сравнение с ползите, очаквани от сценария за придържане към обичайната практика (*business as usual*)) и да помогне да се намали използването на ресурси като например пластмаси. Приемането на принципите на кръговата икономика (запазване и увеличаване на природния капитал, инвестиране в екодизайн, разкриване на негативните странични ефекти) би могло да позволи на Европа да увеличи средния разполагаем доход на домакинствата в ЕС с €3 000, т.е. до нива, които са с 11% по-високи от нивата при сценария за придържане към обичайната практика (*business as usual*). Това допълнително ще се превърне в 11% увеличение на БВП до 2030 г. спрямо днес, в сравнение с 4% увеличение при текущия сценарий³⁹.

Бидейки първи в тези важни сектори, също така осигурява явни стратегически предимства за ЕС. Ранните действия, свързани с технологии за чиста енергия, могат да осигурят на ЕС конкурентни предимства пред други региони на света, предприемащи действия в областта на климата на по-късен етап⁴⁰.

По-специално земеделският сектор на Европа би се възползвал от интегрирането си в устойчивата икономика. Възможностите за работа непрекъснато и забележимо намаляват в земеделския сектор от 2007 г. насам, като 2,5 милиона души са напуснали сектора. Днес

37 Европейска комисия, „Съобщение за енергийния съюз“ (COM(2015) 80 окончателен)

38 МОТ (2018 г.). Екологизиране с работни места. https://www.ilo.org/weso-greening/documents/WESO_Greening_EN_web2.pdf

39 Ellen MacArthur Foundation (2015). Кръговата икономика би увеличила европейската конкурентоспособност и би осигурила по-добри социални резултати, според ново изследване. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/news/circular-economy-would-increase-european-competitiveness-and-deliver-better-societal-outcomes-new-study-reveals>

40 Karkatsoulis, P., Capros, P., Fragkos, P., Paroussos, L., Tsani, S. (2016). „Предимствата на първия“ в стратегията на Европейския съюз за смекчаване на последиците от изменението на климата. Международен журнал за енергийни изследвания. https://www.researchgate.net/publication/290437534_First-mover_advantages_of_the_European_Union's_climate_change_mitigation_strategy

ПРЕМИНАВАНЕТО
КЪМ УСТОЙЧИВО
ЗЕМЕДЕЛИЕ БИ
УВЕЛИЧИЛО
ЗАЕТОСТТА И БИ
ПОДОБРИЛО
УСЛОВИЯТА ЗА
РАБОТНИЦИТЕ

в него остават едва девет милиона души⁴¹. Земеделските производители стават все по-уязвими на изменението на климата⁴². В бъдеще производителността ще се колебае в по-големи граници, тъй като климатичните условия ще станат по-непредвидими (вж. предходната глава). Южна Европа по-специално ще бъде ударена сериозно, като оценките показват до 9% загуби на стойност на всеки 1°C покачване на температурата⁴³. В момента се прави прекалено малко за подпомагане на сектора в неговия преход към по-устойчиви и неподатливи на климатичните изменения модели. Този избор е икономическа загуба, тъй като например беше доказано, че органичното земеделие създава нетни ползи в размер на 300€/ha/година в сравнение с конвенционалното земеделие благодарение на защитата на опрашването и другите екосистемни услуги⁴⁴.

Общата селскостопанска политика на ЕС е добре известна със своите отрицателни последици и със своето непрекъснато насърчаване на неустойчиви земеделски практики. Случаят е такъв въпреки доказателствата от Международната организация на труда (МОТ), че преминаването към устойчиво земеделие би увеличило заетостта и би подобрило условията за работниците (напр. условията, свързани с лошо здраве, ниски заплати, сигурност за работата и баланс между професионалния и личния живот). Данните във Франция показват, че една органична ферма средно разполага с 2,4 работни единици, докато една интензивна ферма използва само 1.5 единици⁴⁵. По-устойчивите методи на земеделие също така са добри за икономиката и осигуряват нови бързоразвиващи се пазари. В Европа при продажбите на дребно на органични продукти станахме свидетели на растеж от 11% през 2016 г., като през последните десет години те са се удвоили⁴⁶. За разлика от това предоставянето на все повече и повече държавни помощи на земеделските производители, за да се компенсират техните загуби на реколта в следствие на непредвидими засушавания и други екстремни климатични явления, не може да се поддържа. Германия например е на път да изхарчи повече от €340 млн. за подпомагане на земеделските производители след лятната суша от 2018 г.⁴⁷.

41 Европейска комисия, ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ (2017 г.) Перспективи за селското стопанство в ЕС по отношение на селскостопанските пазари и приходи 2017-2030 г. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/agricultural-outlook-2017-30_en.pdf

42 CAN Europe (2013). Това е изменението на климата в Европа

<http://www.caneurope.org/docman/climate-energy-targets/2286-this-is-climate-change-in-europe/file>

43 Европейска Комисия, ГД „Околна среда“ (2016 г.) Наука за екологичната политика, редактирано от SCU, Университетът на Западна Англия. http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/economic_impact_of_climate_change_on_european_agriculture_488na2_en.pdf&sa=D&ust=1529400702375000&usg=AFQjCNHcauBNsYqv1E9lwS8xVzLQtd9zVQ

44 Sautereau, N., Benoit, M. Institut Technique de l'Agriculture Biologique (ITAB). Quantifier et chiffrer économiquement les externalités de l'agriculture biologique ? <http://www.itab.asso.fr/downloads/amenites/amenites-ab-rapport-nov2016.pdf>

45 INRA (2013). Vers Des Agricultures A Hautes Performances. <http://inra-dam-front-resources-cdn.brainsonic.com/ressources/afile/243141-20890-resource-vers-des-agricultures-a-hautes-performances-synthese-1-agriculture-biologique.html>

46 FiBL (2018). Европейският органичен пазар нараства с двукратна стойност, а площта с органични насаждения достига 13.5 милиона хектара през 2016 г. <https://www.fibl.org/fileadmin/documents/en/news/2018/mr-europe-world-of-organic-2018.pdf>

47 Stam C., (2018). EURACTIV Земеделските производители в Германия ще получат €340 млн. държавна помощ за причинени от сушата загуби на реколта. https://www.euractiv.com/section/agriculture-food/news/german-farmers-to-get-340-million-euro-state-aid-for-drought-caused-harvest-losses/?utm_term=Autofeed&utm_campaign=Echobox&utm_medium=Social&utm_source=Twitter#Echobox=1534949626

РЕДИЦА ЕВРОПЕЙСКИ
СТРАНИ И САМИЯТ ЕС,
ВСЕ ОЩЕ РАЗДАВАТ
ПОВЕЧЕ ОТ
€112
МЛРД
В ГОДИШНИ
СУБСИДИИ,
ОБЛАГОДЕТЕЛ-
СТВАЙКИ СЕКТОРИТЕ,
РАБОТЕЩИ С
ИЗКОПАЕМИ ГОРИВА

СПИРАНЕ НА СПАДА НА ЕВРОПА В ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА

През последните години европейските инвестиции в ключови устойчиви икономически сектори постоянно намаляваха, водейки до забавено създаване на работни места и отслабена конкурентоспособност. Това се дължи на слабите инвестиции след финансовата криза; но също така и на слаби или непоследователни публични политики, които вече не стимулират екологичните иновации и технологии или пропъждат инвеститорите; както и на продължаващата подкрепа и субсидии за компании, които замърсяват околната среда и произвеждат мръсна енергия. Редица европейски страни и самият ЕС, например, все още раздават повече от €112 млрд. в годишни субсидии, облагодетелствайки секторите, работещи с изкопаеми горива.^{48 49}

При тези обстоятелства други бързо поемат европейския пазарен дял и работни места. Там, където Европа преди беше световен лидер в соларните панели, сега тя вече е задмината от Китай, който има по-голям капацитет и производство и доминира на световния пазар.

Инвестиции в чиста енергия в Европейския съюз и Китай

Инвестициите на ЕС във възобновяеми енергийни източници намаляха с над 50% от 2011 г. насам, докато Китай бързо зае позицията на ЕС. Това се дължеше на комбинация от ниски енергийни цели и объркани политически послания относно изкопаемите горива, създаващи несигурност за инвеститорите.

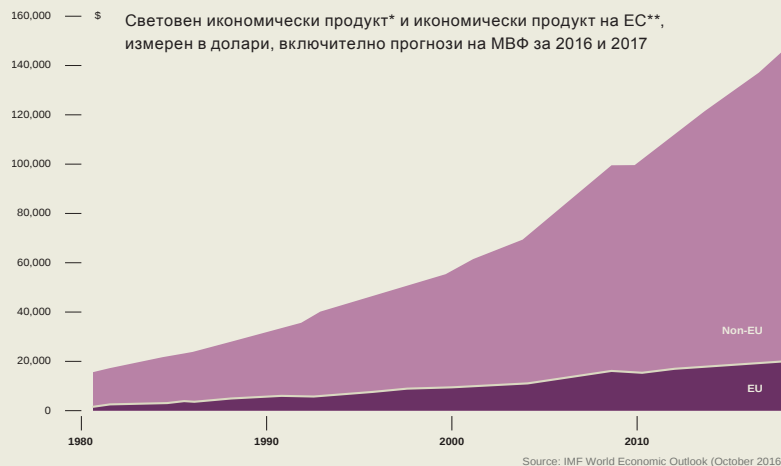
⁴⁸ Те са под формата на директно финансиране и освобождаване от данъци, както и улеснен достъп до заеми, земя и ресурси

⁴⁹ CAN Europe. (2018 г.) Европейски награди за субсидии за изкопаеми горива 2018 г!
<http://www.caneurope.org/fossil-fuel-subsidies-awards#what-are-fossil-fuel-subsidies>

По същия начин европейските производители на автомобили в наши дни инвестират седем пъти повече в производството на електрически превозни средства в Китай отколкото вкъщи⁵⁰. В тези примери ЕС не действаше решително по амбициозни цели в областта на климата, енергията и емисиите и премахна пазарните стимули по неправилен начин. В резултат на това новите технологии понастоящем се развиват другаде⁵¹.

Намалените инвестиции и по-ниските нива на развитие на устойчиви икономики е още по-тревно предвид спада на общия дял на Европа в световната икономика. Тъй като зелената и устойчивата синя икономика представляват секторите на утрешната икономика, Европа не може да изостава или нейният статут в глобалната икономика ще бъде застрашен. Превръщайки се в световен лидер в тези сектори, Европа би могла да запази своето глобално значение на икономическите пазари.

Намалващ дял на ЕС в световната икономика⁵²

* В последните години се отчита по-голям дял от световната икономика. МВФ публикува оценки за 190 държави през 2017, но само 146 държави през 1980 г.; ** Икономическият продукт на ЕС включва държави, които са били членове на ЕС във всяка конкретна година, а не всички 28 държави.

Делът на Европа в световната икономика спада. Макар нашата икономика все още да расте, други региони се радват на по-бързи темпове на растеж.

50 Транспорт и околна среда (2018 г.). Европейските производители на автомобили инвестират седем пъти повече в производството на електрически превозни средства в Китай отколкото вкъщи <https://www.transportenvironment.org/press/european-carmakers-invest-seven-times-more-ev-production-china-home>

51 Холандска агенция за оценка на околната среда (PBL) (2015 г.) Зелената икономика е от жизненоважно значение за конкурентоспособността на ЕС на глобалния пазар (цялостен доклад на конференцията). <http://www.pbl.nl/en/green-economy-is-vital-for-eu%25E2%2580%2599s-global-competitiveness&sa=D&ust=1529400702379000&usg=AFQjCNEJjffVswi413nooQ0WQwMGXkuSnQ>

52 Всички факти (2017 г.) ЕС се сви като процент от световната икономика „Спадащият дял на ЕС в световната икономика (PPP)“. <https://fullfact.org/europe/eu-has-shrunk-percentage-world-economy/>

НАШИТЕ ПОЛИТИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ

WWF призовава следващото поколение политици от ЕС да признае, че стимулирането на нашите устойчиви икономики е необходимост, която изисква по-големи устойчиви инвестиции, подкрепяни от устойчива финансова рамка на ЕС, заедно с по-амбициозни климатични и екологични стандарти и политики. Те ще са двигател за иновациите и за създаването на работни места, и ще позволят на европейската зелена и устойчива синя индустрия да спечели от „предимствата на първия“. По-конкретно, нашите предложения са:

- **Да се превърне ЕС в първокласна устойчива икономика чрез завършване на устойчивата реформа на финансовия сектор, започната от Комисията „Юнкер“, за да се канализират инвестициите в посока към зелената икономика, и по-специално чрез приемане на закони, изискващи от компаниите и финансовите институции да оповестяват рисковете за климата пред финансовите потребители**

ОГРАНИЧАВАНЕ
НА ГЛОБАЛНОТО
ЗАТОПЛЯНЕ ДО
2°C БИ МОГЛО
ДА СЪКРАТИ
РАЗХОДИТЕ НА
ЕС ЗА ВНОС НА
ИЗКОПАЕМИ ГОРИВА
с **€275**
млрд. ГОДИШНО
ДО 2035 Г.

Финансирането на устойчивите икономики трябва да бъде увеличено, за да се подобри инфраструктурата на Европа (напр. устойчива енергетика и транспорт), която става все по-негодна да осигури основите за устойчива конкурентоспособност на ЕС. Европейската комисия изчислява, че само за изпълнението на целите на ЕС по отношение на енергийната политика и политиката в областта на климата, са необходими допълнителни годишни инвестиции от €170 млрд. на година⁵³. Тази сума е напълно по силите ни ако имаме предвид, че според изчисления на Международната агенция по енергетика (МАЕ) политиките, съвместими с ограничаване на глобалното затопляне до 2°C, биха могли да съкратят разходите на ЕС за внос на изкопаеми горива с 46% или €275 млрд. годишно до 2035 г. Според Комисията до 2050 г. спестяванията ще бъдат €320 млрд. на година⁵⁴. С правилните инвестиции в Инвестиционния план на ЕС и бюджета на ЕС ние можем да съживим тази динамика. С подходящите стимули, като наложени норми по отношение на частния сектор и подходящите субсидии за пренасочване на финансовите потоци към устойчивост, можем да постигнем нашата амбиция.

53 Експертна група на високо равнище на ЕС за устойчиво финансиране (2018 г.). Финансиране на устойчива европейска икономика. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf

54 МАЕ (2013 г.). Специален доклад на World Energy Outlook: Преназначаване на климатичната карта в енергийния сектор. https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/WEO_Special_Report_2013_Redrawing_the_Energy_Climate_Map.pdf

„[...]Финансовият сектор на Европа трябва да поведе зеления преход и да превърне нашия Съюз в глобална дестинация за устойчивите инвестиции. Няма по-голяма възвръщаемост на инвестициите от една здрава планета и икономика“

Жан Клод Юнкер,
22 Март 2018

През 2018 г. Експертна група на високо равнище за устойчиво финансиране към Европейската комисия (HLEG) изготви доклад, който определя стратегически препоръки за по-устойчива финансова система. Много от тези препоръки намериха своя път към предложения от Европейската комисия План за действие за устойчиви финанси на ЕС, първи по рода си в световен мащаб, който предстои да бъде приложен изцяло. ЕС трябва да запази набраната инерция при устойчивото финансиране през идните години на базата на Плана за действие на Комисията и HLEG. По-специално ЕС трябва да предприеме бързи законодателни стъпки, за да гарантира, че компаниите и финансовите институции ще разкриват свързаните с климата и загубата на природни ресурси рискове и по-общите въздействия върху устойчивостта. Такова разкриване е от решаващо значение, за да се гарантира, че потребителите на финансови услуги получават точна представа за възможните последствия от дадена инвестиция. Да се накарат инвеститорите и банките да вземат устойчивостта под внимание означава, че съответните рискове ще трябва да бъдат оценени и намалени, докато зелените възможности ще бъдат по-добре използвани. ЕС трябва също така бързо да разработи европейски стандарти за зелени облигации и етикети, изграждайки таксономия на устойчивостта в ЕС - система за класификация на устойчивите сектори.

НИЕ ТРЯБВА ДА
ИНВЕСТИРАМЕ
В ЗЕМЕДЕЛИЕ, ОТ
КОЕТО СЕ ГОРДЕЕМ,
НО СЕЙКИ ПОВЕЧЕ
ПРИХОДИ ЗА
ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ,
ЗАЩИТАВАЙКИ ГИ ОТ
ХАОТИЧНИ ПРОМЕНИ
НА ПАЗАРА И
ТРАНСФОРМИРАЙКИ
ТЕХНИТЕ ПРАКТИКИ
В УСТОЙЧИВИ
МОДЕЛИ

За да се гарантира, че ЕС ще остане на правилния път и ще може да запази своето „предимство на първия“ при пренасочване на финансовите потоци към устойчивата синя и зелена икономика (напр. възобновяема енергия, енергийна ефективност и ниско-въглеродни технологии, но също така и опазване и устойчиво управление на екосистемите), през 2021 г. ЕС трябва да направи преглед на резултатите и въздействията на своя План за действие за устойчиви финанси и да предприеме допълващи действия, когато е необходимо..

- **Приемане и прилагане на бюджет на ЕС, от който поне 50% да бъдат инвестирани в зелена и устойчива синя икономика, в съответствие с целта от Парижкото споразумение за 1,5°C покачване на температурата, а останалата част от разходите да не утежняват допълнително изменението на климата и влошаването на околната среда**

Публичните инвестиции трябва също да допринасят за стимулиране на развитието и конкурентоспособността на устойчивите сини и зелени икономически сектори на Европа. **По-голяма част от многогодишния бюджет на ЕС за 1 трилион евро трябва да бъде разпределен за разходи в областта на климата и природата.** Едва 20% от текущите разходи на ЕС за периода 2014-2020 г. са съобразени с климата, а останалите рискуват да бъдат изразходвани за замърсяващи енергийни източници и неустойчива инфраструктура – представлявайки дългосрочни заплахи за нашата сигурност чрез ускоряване на глобалното затопляне и влошаване на околната среда.

За да може предстоящият бюджет на ЕС да бъде в съответствие с международните ангажменти на ЕС по отношение на климата, биологичното разнообразие и устойчивото развитие, трябва да бъде въведена задължителна цел от 50% за разходите в областта на климата, околната среда и природата, и всички субсидии или подкрепа за действия, които допълнително утежняват изменението на климата и влошаването на околната среда, трябва постепенно да бъдат премахнати.

- **Приемане и прилагане на Обща селскостопанска политика на ЕС, която да подкрепя земеделските производители в прехода към изцяло устойчиви и конкурентоспособни хранителна и селскостопанска системи**

Последиците от изменението на климата и влошаването на околната среда за трудовата заетост и конкурентоспособността са особено сериозни за най-уязвимите работни места, включително

тези в селските райони⁵⁵. За да се помогне на земеделските производители да станат по-неподатливи на въздействията от влошаването на околната среда и изменението на климата, и за да се подобри тяхната конкурентоспособност, най-малко половината от ресурсите от Общата селскостопанска политика на ЕС трябва да бъдат пренасочени за подкрепа на земеделските производители в прехода към по-устойчиви хранителни и селскостопански системи.

Бъдещата Обща селскостопанска политика (ОСП) трябва по-добре да възнаграждава тези земеделски производители, които допринасят по-активно за постигането на целите в областта на околната среда и климата, ефективно доставят на пазара продуктите и екологичните услуги, които европейците търсят⁵⁶. Европа трябва да изостави земеделските практики с нежелани последици като замърсяване на водата, загуба на природни ресурси, изтощаване на земеделските почви или високи емисии на парникови газове, които вече не трябва да получават публично подпомагане. Насърчавайки прехода към устойчиво земеделие, производителите не само ще отговорят на търсенето на пазара за здравословни и устойчиви храни, но земеделските производители също така ще станат по-неподатливи на въздействията от изменението на климата и пазарните колебания^{57 58}. *Ние трябва да инвестираме в земеделие, от което се гордеем, носейки повече приходи за земеделските производители, защитавайки ги от хаотични промени на пазара и трансформирайки техните практики в устойчиви модели.*

- **Реализиране на устойчива синя икономика чрез пълно прилагане на европейските политики, целящи управление на използването на моретата и опазване на морската фауна и местообитания; установяването на Споразумение за световния океан**

Ако не опазим световния океан ни чака хуманитарна катастрофа. Милиарди хора разчитат на рибата за протеини, а риболовът е основният източник на поминък за милиони хора по целия свят. Стойността на крайбрежните морски и океански екосистеми и среди се оценява на US\$2,5 трилиона годишно, като глобалният океански актив се оценява на 10 пъти повече. Ако глобалният океан беше страна, той щеше да бъде 7-та по големина икономика в света.

АКО ГЛОБАЛНИЯТ
ОКЕАН БЕШЕ СТРАНА,
ТОЙ ЩЕШЕ ДА БЪДЕ
СЕДМАТА
ПО ГОЛЕМИНА
ИКОНОМИКА В СВЕТА

55 MOT (2018 г.). Екологизиране с работни места.

https://www.ilo.org/weso-greening/documents/WESO_Greening_EN_web2.pdf

56 Общата площ на земята в ЕС, предназначена за биологично земеделие, се е увеличила с 30 % между 2010 и 2016 г. и сега представлява 6,7% от цялата земеделска земя в Европа

57 Golla M. (2016). En pleine crise agricole, le marché du bio ne cesse de croître. Le Figaro. <http://www.lefigaro.fr/conso/2016/05/09/05007-20160509ARTFIG00257-en-pleine-crise-agricole-le-marche-du-bio-ne-cesse-de-croitre.php>

58 W Crowder D., Reganold, J. (2015). Финансова конкурентоспособност на органичното земеделие в глобален мащаб. Заседания на Националната академия на науките на Съединените американски щати. https://www.researchgate.net/publication/277600138_Financial_competitiveness_of_organic_agriculture_on_a_global_scale

„Държавите-членки на ЕС имат най-голямата в света изключителна икономическа зона и морска икономика на стойност €500 млрд., осигуряваща почти 5 милиона работни места. Така, заедно с нашата отговорност към околната среда, ние имаме сериозни икономически основания да защитим базата за растеж на нашата синя икономика: нашите океани“.

Комисар Вела,
конференция „Нашите
океани“, Валпарайсо,
Чили, 2016 г.

Независимо от постигнатия значителен напредък в управлението на моретата на Европа, нашите световни океани остават в криза. Конкуриращото се и нарастващо търсене на морски ресурси се допълва от трагедията на обикновените хора, недостигът на данни и подхода „един сектор“ към управлението на океана. Десетилетията на свръхулов, както и неустойчивите риболовни практики доведоха този ресурс до точката на срив. Докладът за 2015 г. „Състояние на европейските морета“ на Европейската агенция за околна среда стига до заключението, че ЕС не постига устойчиво използване на своите морета, а има политическата рамка, знанията и опита да го направи.

На европейско равнище политиките трябва да подкрепят устойчивата синя икономика чрез пълното прилагане на съществуващите рамки за управление и ръководство и като продължат да премахват вредните субсидии за риболов. ЕС вече пое ангажименти за 2020 г. по отношение на устойчивото управление на рибните запаси и по отношение на постигането на добро екологично състояние на моретата на ЕС. За да поддържа своята надеждност в глобален мащаб, ЕС трябва да изпълнява своите ангажименти. ЕС трябва също така да работи за намаляване на замърсяването на моретата, особено чрез решаване на проблема с пластмасовите отпадъци в морската среда. Чрез предложения, които забраняват и ограничават използването на пластмасови продукти за еднократна употреба, европейските компании могат да получат конкурентното „предимство на първия“ на световния пазар за устойчиви продукти⁵⁹. Замяната на най-често използваните пластмасови продукти за еднократна употреба с новаторски алтернативи (напр. бамбукови сламки и пластмасови чаши на растителна основа) би могла да създаде около 30 000 работни места на местно равнище⁶⁰.

На глобално равнище ЕС трябва да работи с всички заинтересовани страни, за да се реформира управлението на риболовните дейности, фокусирайки се върху устойчивите практики, които опазват екосистемите, но също така поддържат поминъка и гарантират продоволствената сигурност. ЕС трябва да покаже лидерство като разработи международно правно обвързващ инструмент, който понастоящем се обсъжда, за да се гарантира опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие в океанските области извън национална юрисдикция – обхващащи почти половината от планетата.

59 Д. О'Торман, Главен изпълнителен директор на WWF Австралия, (2016 г.) Серьхуловът е също толкова голяма заплаха за човечеството, колкото и за нашите океани. The Guardian. <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2016/feb/16/overfishing-is-as-big-a-threat-to-humanity-as-it-is-to-our-oceans>

60 Делегацията на Европейския съюз в Турция (2018 г.) Нови правила за ограничаване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба <https://www.avrupa.info.tr/en/news/new-rules-reduce-single-use-plastics-7696>

Истината относно регулаторните и административни тежести

Макар някои промишлени лобита да твърдят, че разпоредбите за опазване на околната среда добавят регулаторни тежести, в това няма никаква истина, според проучване на ОИСР⁶¹. Икономическите затруднения, понесени от страни със строго законодателство в областта на околната среда, почти винаги са неутрализирани с печалби от екоиновации. Според ОИСР страните, където производителите вече замърсяват по-малко, придобиват глобален пазарен дял, тъй като са въведени по-строги национални закони. Индустриите и фирмите, които станат по-чисти, ще просперират при по-строги политики, докато тези, които не успеят да се адаптират, ще станат свидетели как експортните им показатели спадат рязко. Собствената експертна група на Европейската комисия за административната тежест стигна до подобни заключения, тъй като те установиха, че едва пренебрежимите 0,6% от административната тежест от законите на ЕС идва от законодателството в областта на околната среда.

© naturepl.com / Frederic Larey / WWF

61 ОИСР. Околна среда и търговия: По-строгите екологични политики ощетяват ли експортната конкурентоспособност? <http://www.oecd.org/economy/greeneco/do-stricter-environmental-policies-hurt-export-competitiveness.htm>

ЦЕЛ 3

Запазване на позицията на Европа на международната сцена и работа за постигане на нейната стратегическа независимост чрез определяне и прилагане на амбициозни устойчиви стандарти в ЕС и чрез поемане на отговорност за нашия екологичен отпечатък в световен мащаб

ЕС е основен играч на глобалния пазар. От една страна той е лидер; той беше в състояние да налага и насърчава европейските стандарти и закони извън своите граници, да изгражда условия на равнопоставеност и да печели уважение в световен мащаб. Когато стандартите на ЕС са спазвани от международната общност, това е от полза за собствените икономически сектори и услуги на Европа, стимулира иновациите и създаването на работни места, и отваря нови пазари в Европа и по света. От друга страна моделите на потребление и екологичният отпечатък на ЕС също така го направиха изключително зависим от страни извън ЕС, и съответно уязвим на колебания и несигурност; както и допълнително влошаване на околната среда и подклаждане на климатичните промени.

ЕС трябва да продължи да настоява за глобална програма на базата на солидни политики в областта на околната среда и запазване на „предимството на първия“ пред страните и регионите извън ЕС, което предполага налагането на амбициозни стандарти. От една страна той може да влияе на пътя на глобализацията като определя изисквания за достъп до вътрешния си пазар и като задължава компаниите извън ЕС да спазват неговите норми. От друга страна той увеличава своето глобално влияние като дават възможност на своите компании да се възползват от „предимството на първия“ на новите глобални пазари, на които те вече ще бъдат запознати с новите норми. Ако си позволим по-малки амбиции на местната сцена това ще означава Европа да бъде оставена да следва останалите от по-неблагоприятната позиция на „догонващ“ и на нея вече да не се гледа като на двигател на глобалните иновации, евентуално излагайки на риск глобалното влияние на ЕС.

Ако Европа води със своя личен пример, тя ще получи кредит на доверие на световната сцена и ще може да упражнява по-голямо влияние. В допълнение към тази стратегия ЕС трябва също така да работи за намаляване на неговия

екологичен отпечатък и за подобряване на ресурсната ефективност, за да се гарантира, че ЕС може да запази своята стратегическа независимост в един все по-несигурен и колеблив глобален контекст.

ИСТОРИЯТА НА ЕВРОПА КАТО ПИОНЕР И ИГРАЧ, НАЛАГАЩ ГЛОБАЛНИ СТАНДАРТИ

ЧРЕЗ ПРИЕМАНЕТО
НА ПО-АМБИЦИОЗНИ
СТАНДАРТИ НА ЕС,
ЕВРОПА УСПЯВА
ДА СЪЗДАДЕ НОВИ
ИКОНОМИЧЕСКИ
ВЪЗМОЖНОСТИ
И ДА НАСЪРЧИ
ИНОВАЦИИТЕ

ЕС вече показва, че точно нашето икономическо положение като блок е това, което ни позволява да се чува нашето мнение и да разработваме солидни правни рамки, които насърчават устойчивото икономическо развитие и подобряват благосъстоянието на гражданите. През последните няколко десетилетия Европа демонстрира, че може да променя нормите, стандартите и предписанията на световната политика. Чрез приемането на по-амбициозни стандарти на ЕС, Европа успява да създаде нови икономически възможности и да насърчи иновациите. В рамките на тези нови сектори европейските компании след това имат възможност да се възползват от „предимството на първия“ поради по-високите стандарти и силния човешки капитал, които са на разположение в ЕС. Например десет от 20-те компании с най-висока пазарна капитализация в Глобалния иновационен индекс за нова енергия са европейски⁶² (този индекс обединява компании по целия свят, които осъществяват дейност в областта на развитието на възобновяеми енергийни източници и свързаните с него отрасли).

Глобалната нормоопределяща сила на Европа е особено доминираща чрез нейните екологични стандарти. Законодателната рамка на ЕС в областта на химическите вещества например доказва, че държавите извън ЕС желаят да адаптират техните вериги за доставка и дори техните собствени национални стандарти за защита, за да могат да търгуват с Европа. По подобен начин законите на ЕС, предназначени да спират незаконно уловената риба и добит дървен материал от навлизане на пазара на ЕС, принудиха страните извън ЕС да спазват правилата ако желаят да търгуват с ЕС, при условие че държавите-членки на ЕС прилагат правилата и затварят вратичките в тях. Тези и много други примери показват, че ЕС е в състояние да наложи общи стандарти, които останалите страни спазват.

Европа не само налага стандарти в световен мащаб чрез икономическото си положение, но също така води чрез личен пример. Съществуват многобройни примери за страни извън ЕС, които следват законодателство на ЕС като „златен стандарт“. Рамката на ЕС за устойчиво управление на сладката вода например е образцово законодателство за целия

62 Европейска комисия (2018 г.). Реч за състоянието на Съюза, 2018 г. https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/epsc_-_state_of_the_union_2018_-_our_destiny_in_our_hands.pdf

свят. През 2017 г. ЕС подписа меморандум⁶³ с Китай за подкрепа на страната в решаването на широко разпространеното замърсяване на водите и в прилагането на нейната собствена правна рамка, на базата на богатия опит на ЕС с разработването на законодателни инструменти, управленски и технологични решения за справяне с предизвикателствата, свързани с водите. И към момента в ЕС се разработват регламенти за устойчиво финансиране, за да се гарантира глобалната лидерска позиция на ЕС, като се определят например стандарти за „зелени“ облигации в ЕС.

Трябва обаче да бъде направено повече, за да се използват силните страни на Европа на глобалната сцена. Ако други играчи, като например Китай (вж. отделеното каре), определят глобалните норми, Европа ще бъде оставена да следва от по-неблагоприятна позиция на „догонващ“ и вече няма да се приема като двигател на иновациите.

Като принцип ЕС трябва да гарантира, че неговите търговски взаимоотношения приоритизират обществения интерес вместо просто да преследват краткосрочни икономически печалби. Сериозно оспорваните специални разпоредби за арбитраж за чуждестранните инвеститори трябва да бъдат изключени от всички настоящи и бъдещи търговски споразумения. Парижкото споразумение относно изменението на климата, клаузата за запазване равнището на защита на околната среда и клаузата „не увреждай“ трябва да бъдат включени във всички европейски споразумения за свободна търговия, с правно обвързващи и приложими глави за устойчиво развитие. През последните години ЕС също така губи своето влияние както пример за най-добри практики в налагането на зелени норми поради разногласия между държавите-членки и поради факта, че по-малък политически приоритет беше даден на екологичните стандарти в рамките на ЕС. По-големите амбиции по отношение на устойчивите политики ще гарантират, че останалите държави и региони следват нашия пример.

⁶³ Меморандум за разбирателство ЕС-Китай за установяване на политически диалог между ЕС и Китай в областта на водите. http://cewp.eu/wp-content/uploads/2017/05/MOU_EU_China_Water_Policy_Dialogue_signatures_Sep_2017.pdf

Китай отнема лидерската позиция на ЕС?

Екологичната политика на Китай в ерата на Си става все по-амбициозна. В обръщение си пред 19-я партийен конгрес през октомври 2017 г. Си Дзинпин спомена околната среда повече пъти отколкото икономиката (89 споменавания спрямо 70) и изложи визия за по-чист въздух и вода, по-ефективно използване на енергията и глобално лидерство в борбата с изменението на климата. В публикувания на 5 март Правителствен работен план за 2018 г. китайският премиер Ли Къдзян призова за закриването на неефективните централи за въглища и стомана, за увеличаване на парка от електрически автомобили на Китай, за забрана на вноса на отпадъци и за по-строги стандарти по отношение на замърсяването и тяхното прилагане. Точно това решително лидерство поставя Китай на пътя към това да стане следващия световен лидер в областта на изменението на климата и околната среда. Освен това профилът на Китай ще се възползва от Конвенцията за биологичното разнообразие през 2020 г., която се организира в Пекин, и която ще доведе до приемането на глобално споразумение за природата. Ако Китай се справи добре, това може да се превърне в източник на инерция, както Парижкото споразумение беше за ЕС.

Макар лидерството на Китай да заслужава аплодисменти, Европа трябва да се погрижи да не изостава. Ако вече не е пионер във важните устойчиви зелени и сини сектори на икономиката, това ще навреди на конкурентоспособността в Европа и ще доведе до по-бавно икономическо развитие.

СВЕТЪТ ЩЕ СЕ
НУЖДАЕ ОТ
2,6
ПЛАНЕТИ, ЗА ДА
ПОДДЪРЖА ТОЗИ
НАЧИН НА ЖИВОТ

НАШИЯТ ЕКСПАНЗИВЕН ЕКОЛОГИЧЕН ОТПЕЧАТЪК НИ ПРАВИ УЯЗВИМИ НА НЕСТАБИЛНОСТ И КОЛЕБАНИЯ

Ако всички по света възприемат начина на живот на средния гражданин на ЕС, светът ще се нуждае от 2,6 планети, за да поддържа този начин на живот. ЕС е силно зависим от природния капитал и ресурси на други страни, ефективно изнасяйки големи части от своя екологичен отпечатък и излагайки себе си на въздействията от нестабилността и колебанията в регионите, от които доставя своите материали и суровини.

Милиони хектари гора, савана и тревни площи по целия свят бяха изгубени през последните десетилетия, главно поради експанзията на земеделието. ЕС беше водещият вносител на продукти, свързани с обезлесяване, между 1990 и 2008 г., причинявайки обезлесяване на площ с големина поне колкото Португалия,⁶⁴ и все още е най-големият световен вносител на обезлесяване под формата на селскостопански стоки. Това разруши девствената природа, обедни екосистемните услуги и доведе до големи обеми емитиран въглероден диоксид. Което увеличи нестабилността и несигурността в засегнатите региони, тъй като ние унищожаваме защитната мрежа, осигурявана от здравата природа в тези региони.

64 Европейска комисия. (2013 г.). Въздействието на потреблението в ЕС върху обезлесяването: Цялостен анализ на въздействието на потреблението в ЕС върху обезлесяването. <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

ПОВЕЧЕ ОТ
30%
ОТ ВНОСА НА НЕФТ
И ПРИРОДЕН ГАЗ
В ЕС ИДВАТ
ОТ РУСИЯ

Подобно на това повече от 30% от вноса на нефт и природен газ в ЕС понастоящем идва от Русия. Такава зависимост се отразява на Европа, както се видя от газовите кризи между Украйна и Русия преди няколко години. Страни като Русия лесно могат да злоупотребят със зависимостта на Европа от техните ресурси като лост за геополитически цели и да подкопаят общия европейски фронт. **В този контекст има смисъл да се спечели по-голяма независимост като станем по-ефективни по отношение на ресурсите и по-малко зависими от вноса.**

Следването на този курс на действие би засилило нашето геополитическо влияние също толкова, колкото би стимулирало нашата икономическа жизнеспособност. Вносът не само разкрива нашата ахилесова пета пред конкурентите, но той също така има финансова цена, която е сериозно бреме. Не само че влошаването на нашия търговски дефицит отслабва нашата позиция и възможност за упражняване на влияние на финансовите пазари, но парите за внос са пари, които не са похарчени за намаляване на нашия дълг или за инвестиране в критична инфраструктура и нововъведения. Разглеждайки ситуацията от тази перспектива, борбата с изменението на климата се превръща в стратегическа възможност: Според изчисления на Международната агенция по енергетика политиките, съвместими с ограничаване на глобалното затопляне до 2°C, биха могли да съкратят разходите на ЕС за внос на изкопаеми горива с 46% или €275 млрд. годишно до 2035 г.⁶⁵

КОГАТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ
ОТ ЕВРОПА РЕСУРСИ
НАМАЛЯВАТ С 1%,
ТОВА БИ МОГЛО ДА
ДОВЕДЕ ДО ПОВЕЧЕ ОТ
100 000
НОВИ РАБОТНИ
МЕСТА

Това, което важи за нивото на политиката, е в същата степен вярно и за частния сектор. За да останат конкурентоспособни, икономическите сектори са наясно, че инвестициите в ресурсна ефективност, енергийна ефективност, управление на отпадъците и водите, в действителност спестяват пари като ги прави по-малко зависими от първични материали и внос. Всеки път, когато използваните от Европа ресурси намаляват с 1%, това се равнява на около EUR 23 млрд. за бизнеса и би могло да доведе до повече от 100 000 нови работни места⁶⁶. Политиките на ЕС в тези области по този начин могат да доведат до огромни потенциални икономии за индустриите на ЕС. Големите корпорации вече се ангажираха да премахнат обезлесяването от техните вериги за доставка, като например инициативата на Форума за потребителски стоки за нулево обезлесяване до 2020 г.⁶⁷

65 MAE (2013 г.). Специален доклад на World Energy Outlook: Преначертаване на климатичната карта в енергийния сектор. https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/WEO_Special_Report_2013_Redrawing_the_Energy_Climate_Map.pdf

66 Gesellschaft für Wirtschaftliche Strukturforshung mbH (2011 г.). Макроикономическо моделиране на устойчивото развитие и връзките между икономиката и околната среда. http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modeling/pdf/report_macroeconomic.pdf

67 Форум за потребителски стоки. „Към нулево нетно обезлесяване“. <https://www.theconsumergoodsforum.com/initiatives/environmental-sustainability/key-projects/deforestation/>

ПОЛИТИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕД НАС

Единствено чрез по-активно насърчаване и водеща роля в развитието на предпазни мерки и стандарти Европа би могла да налага правила в световен мащаб, осигурявайки глобални условия на равнопоставеност и позволявайки на ЕС да поддържа и разширява своето влияние. По-конкретно това означава, че Европа трябва да изпълнява своите глобални ангажименти и да покаже, че подхожда сериозно към предизвикателствата, които е идентифицирала и над които се е фокусирала:

- **Приемане и прилагане на цялостна стратегия на ЕС за гарантиране, че целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН са пренесени във всички политики на ЕС**

В момент, когато „бъдещето на Европа“ се обсъжда така разгорещено, на ЕС действително му липсва обща визия за периода след 2020 г. Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие е най-добрата рамка, с която разполагаме, и тя се базира на значително участие от гражданите и подкрепа от правителствата в рамките на Европа и в световен мащаб.

ЕС може да се превърне в световен лидер като изпълни изцяло Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и приеме стратегия за изпълнение на високо ниво. Ние вероятно сме единствения континент, който е в състояние да поведе останалите и да покаже как да се интегрират напълно и как да се допринесе за Целите за устойчиво развитие.

Обществата и икономиките в Европа ще се облагодетелстват от Програмата до 2030 г. Европа се застъпваше за тях по време на приемането им през 2015 г., но тяхното изпълнение понастоящем изостава въпреки доказателствата, че постигането на тези глобални цели би могло да създаде най-малко \$12 трилиона в допълнителни икономии и приходи за глобалния бизнес до 2030 г.⁶⁸. Правейки това ще покажем, че ЦУР могат да се превърнат в общ набор от цели и мерки, които позволяват да се следи напредъка, и които предоставят реални базови сценарии и сравнения за това, което е най-важно⁶⁹.

В Нидерландия например 18 финансови институции, управляващи около €2900 млрд. в активи, вече си сътрудничат за инвестиции в ЦУР и издават препоръки до нидерландското правителство и централна банка за това как да си сътрудничат при финансирането на ЦУР^{70 71}.

ПОСТИГАНЕТО НА ТЕЗИ
ГЛОБАЛНИ ЦЕЛИ БИ
МОГЛО ДА СЪЗДАДЕ
НАЙ-МАЛКО
\$12
ТРИЛИОНА
В ДОПЪЛНИТЕЛНИ
ИКОНОМИИ И ПРИХОДИ
ЗА ГЛОБАЛНИЯ БИЗНЕС
ДО 2030 Г

68 Комисия за бизнес и устойчиво развитие (2017 г.). По-добър бизнес, по-добър свят <http://report.businesscommission.org/uploads/Executive-Summary.pdf>

69 Dirickx S. (2017). БВП или ЦУР : Как можем да преминем от БВП към ЦУР като мярка за човешкия напредък. <https://www.linkedin.com/pulse/gdp-vs-sdg-how-we-move-beyond-towards-sdgs-measure-human-s%C3%A9bastien>

70 Mead L., (2017). Компаниите изтъкват ползите от инвестициите в ЦУР, зелена икономика. IISD. <http://sdg.iisd.org/news/companies-highlight-benefits-of-investing-in-sdgs-green-economy/>

71 SDGI Signatories. (2016 г.). Изграждане на магистрала към инвестициите в ЦУР <https://static1.squarespace.com/static/582981ddebdb1ad7f34681b6/t/5899acd5c534a5036aada0c/t486466378381/Building+Highways+to+SDG+Investing+PDF.pdf>

WWF призовава ЕС за цялостна и високопрофилна стратегия до 2030 г. за изпълнение на ЦУР. Тази стратегия трябва да определи пътна карта за изпълнение, мониторинг и докладване в ЕС. Стратегията трябва да бъде подкрепена от анализ на това колко далеч са ЕС и неговите държави-членки от постигането на ЦУР. Докато някои цели трябва да се преследват на национално равнище, други се отнасят до споделени компетенции и трябва да бъдат преследвани на равнище ЕС. Ще бъдат необходими усилията на всички държави-членки на ЕС, за да могат те да имат реално въздействие. Европейската комисия може да подкрепи усилията на държавите-членки на ЕС за изпълнението им чрез издаване на препоръки, споделяне на най-добри практики и насърчаване на партньорски проверки. Стратегията трябва да бъде основното средство за поставяне на Европа на пътя към устойчиво развитие до 2030 г. и трябва да обхваща голямата картина на всички интегрирани усилия.

- **Инвестиране в нашата стратегическа независимост чрез подобряване на нашата ресурсна ефективност и разработване на политически мерки адресирани към въздействието на ЕС извън неговите граници, и по-специално чрез разработването на план за действие по отношение на обезлесяването и деградацията на горите**

ЕС трябва да стане по-ефективен по отношение на ресурсите, за да намали своя екологичен отпечатък и зависимостта си от трети страни. Много от съдържащите се в настоящия документ препоръки, и по-специално по отношение на климата и енергията, а също и рибарството, ще помогнат точно за постигане на това.

Намаляването на нашия търговски дефицит е приоритет за ЕС при осигуряването на неговата жизнеспособност и независимост. Днес ЕС е прекалено изложен на външен натиск от неговите геополитически конкуренти и неговата икономика е прекалено изложена на колебанията в енергийния сектор поради големия внос. Преминването към енергиен модел, който е по-малко енергоемък (за да намалим нашата уязвимост) и повече ориентиран към местни ресурси (чрез възобновяеми енергийни източници) е от ключово значение за възвръщане на икономическия контрол и финансовата независимост. Преминването от изкопаеми горива към чиста енергия следователно трябва да се превърне в модел, който да ни отведе към нашата бъдеща стратегическа независимост.

Друг важен компонент е да се гарантира, че продуктите, с които ЕС се снабдява, не водят до обезлесяване или по-нататъшна деградация на горите. Ако не успее да направи това, ЕС поема риска от задълбочаване на проблемите с първопричините за глобалната несигурност и конфликти. 300 милиона души по целия свят живеят в горите, а препитанието на 1,6 милиарда зависи от тях. Освен това, горите осигу-

**СПИРАНЕТО НА
ОБЕЗЛЕСЯВАНЕТО
И ПОЗВОЛЯВАНЕТО
НА ГОРИТЕ ДА СЕ
ВЪЗСТАНОВЯТ БИХА
ПРЕДСТАВЛЯВАЛИ
30%
ОТ ВСИЧКИ ДЕЙСТВИЯ
ЗА СМЕКЧАВАНЕ
НА ПОСЛЕДИЦИТЕ,
НЕОБХОДИМИ ЗА
ОГРАНИЧАВАНЕ
НА ГЛОБАЛНОТО
ЗАТОПЛЯНЕ ДО 1,5°C**

ряват местообитание за 80% от световното сухоземно биологично разнообразие⁷². Спирането на обезлесяването и позволяването на горите отново да се възстановят биха представлявали поне 30% от всички действия за смекчаване на последиците, необходими за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5°C⁷³.

От една страна ЕС трябва да използва политически, регулаторни, фискални и финансови инструменти, за да спре обезлесяването и деградацията на горите чрез насърчаване на по-добри практики на потребление. Голяма част от загубите на гори в световен мащаб е резултат от търсенето на соево и палмово масло. Финансирано от Европейската комисия изследване показва, че потреблението в ЕС е довело до загубата на девет милиона хектара гора в световен мащаб през периода от 1990 до 2008 г. – площ с размера на Португалия⁷⁴. От друга страна ресурсната ефективност на ЕС трябва да бъде подобрена за производството и преработката по веригите за доставка.

За тази цел ЕС трябва да въведе общ план за действие срещу глобалното обезлесяване и деградацията на горите, който да има за цел да се подобрят както практиките в производството, така и в потреблението на ЕС.

⁷² Figueres C. (2018). Спиране на обезлесяването – критичен принос от ЕС. EURACTIV. <https://www.euractiv.com/section/climate-environment/opinion/time-is-running-out-for-the-eu-to-take-a-serious-commitment-on-deforestation/>

⁷³ пак там

⁷⁴ Европейска комисия. (2013 г.). Въздействието на потреблението в ЕС върху обезлесяването: Цялостен анализ на въздействието на потреблението в ЕС върху обезлесяването. <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

ЦЕЛ 4

Подобряване на управлението на ЕС в Европейския парламент и Комисията, така че да се подкрепи отговорна Европа

Прекалено често процесите на вземане на решения в ЕС са се показвали като неблагоприятни към климатичните и екологичните съображения. Съществува тенденция въпросите на политиката да се разглеждат в тесни рамки и не се показва достатъчно лидерство за реални амбиции и резултати за благосъстоянието и сигурността на гражданите. За да се изпълнят изложените по-горе препоръки и да се гарантира, че ЕС е в състояние да се справи с настоящите и бъдещите предизвикателства, трябва да се направят подобрения в ръководството в рамките на Европейската комисия и Европейския парламент.

НАЗНАЧАВАНЕ НА ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА КЛИМАТА И ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Избягването на животозастрашаващи изменения на климата и влошаването на нашите природни ресурси и природа изисква решителни действия и лидерство на най-високо политическо равнище, включително и в рамките на Европейската комисия. WWF вярва, че неотдавнашното въвеждане на заместник-председател на Комисията, отговарящ за проектните екипи и изпълнението на високопрофилните приоритети, е напълно оправдано⁷⁵. Въпреки това тези приоритети трябва да бъдат съобразени с очакванията на гражданите и предизвикателствата, пред които сме изправени. В това отношение е разочароващо, че за първи път от двадесет години ЕС вече няма специален еврокомисар по околната среда и нито един от заместник-председателите в Комисията „Юнкер“ не е специално натоварен със задачата да следи изменението на климата и загубата на природни ресурси.

Следващият председател на Комисията трябва да назначи специален **заместник-председател за действия в областта на климата и природните ресурси**, който да гарантира, че действията на ЕС помагат за справяне с изменението на климата и влошаването

75 Европейска комисия, „Политическо лидерство“, https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/organisation-al-structure/political-leadership_en&sa=D&ust=1529400702381000&usq=AFQjCNFqZwxwSLCt18ZdL-TRxz1WdjG3Dw

на околната среда – като същевременно допринасят за целите на ЕС по отношение на сигурността, конкурентоспособността и глобалната програма. С въвеждането на този мандат Комисията ще се съобрази с основните позиции от бюджета на ЕС от 2021 до 2027 г.⁷⁶

Заместник-председателят за действията в областта на климата и природните ресурси трябва да ръководи проектен екип от съответните комисари, чиито портфейли оказват влияние върху климата и управлението на природните ресурси на Европа. Този човек трябва:

- Да работи с цялата колегия, за да се гарантира, че всеки проектозакон на ЕС или всяка предложена от Комисията инициатива допринася за амбицията на ЕС да остане в рамките на сценария за покачване на температурата с 1,5°C, а също така спира и обръща влошаването на околната среда до 2030 г. – в съответствие с по-широката рамка на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие.
- Да работи с еврокомисаря по енергетиката и действията в областта на климата, за да се помогне на света да ограничи покачването на температурата под 1,5°C; да се въведе целта на ЕС за нетни нулеви емисии до 2040 г. и да се насочи ЕС към увеличаване на неговите ангажменти по Парижкото споразумение.
- Да работи с еврокомисаря по околната среда, за да се гарантира, че достиженията на правото на ЕС (acquis) в областта на околната среда са изцяло приложени и се спазват; за приемане на рамка за спиране и обръщане на загубата на природни ресурси до 2030 г., която ще се наблюдава отблизо и прилага в сътрудничество с Европейския парламент и държавите-членки на ЕС; и да играе водеща роля в постигането на глобално споразумение за природата през 2020 г.
- Да работи с еврокомисаря по земеделието и развитието на селските райони, за да се гарантира, че реформата на селскостопанската политика на ЕС гарантира преминаване към напълно устойчиви селскостопански и хранителни системи в Европа, които осигуряват на земеделските производители конкурентоспособност и устойчивост по отношение на пазарните колебания.
- Да работи с еврокомисаря по океаните за насърчаване на устойчива синя икономика чрез пълно прилагане на европейските политики, целящи управление на използването на моретата и опазване на морската фауна и местообитания, както и да поведе ООН към установяването на Споразумение за световния океан.

76 Една от седемте основни позиции на предложения бюджет на ЕС за периода 2021-2027 г. е озаглавена „Природни ресурси и околна среда“. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:c2bc7dbd-4fc3-11e8-be1d-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF

- Да работи с еврокомисаря по търговията, за да се гарантира, че търговските отношения дават приоритет на обществения интерес, не оказват отрицателно въздействие върху околната среда, нито водят до занижаване на екологичните стандарти и са съвместими с Парижкото споразумение относно изменението на климата – вместо да преследват единствено краткосрочни икономически печалби.
- Да работи с еврокомисаря по здравеопазването, за да се гарантира, че свързаните с околната среда здравни въпроси, като например замърсяването на въздуха или излагането на пестициди, вещества, нарушаващи функциите на ендокринната система, или други химически вещества, получават необходимото внимание.
- Да работи с еврокомисаря отговарящ за бюджета, за да се гарантира, че делът от бюджета на ЕС, който е разпределен за стимулиране на устойчивите зелени и сини икономики и справянето с изменението на климата и екологичните съображения, се изразходва своевременно и отговорно.

СПАЗВАНЕ НА ПРАВОТО НА ЕС ЧРЕЗ ГАРАНТИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА И РЕАЛНИ ДЕЙСТВИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА

Законите и стандартите на ЕС не могат да се пренебрегват. Това е част от принципите, които представляват „върховенството на закона“. Това важи и за законите в областта на околната среда. Единствено като прилагат последователно върховенството на закона и като зачитат достиженията на правото на ЕС (acquis) Европейската комисия и държавите-членки на ЕС ще могат да покажат тяхната пълна ангажираност с европейската и глобална система, основаваща се на правила, независимост на правосъдието и зачитане на всички свободи – гръбнакът на всяка здрава демокрация.

През последните няколко години Европейската комисия възприе по-снизходителен подход към прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда. На държавите-членки на ЕС се дава повече време за прилагане на дългогодишно законодателство в областта на околната среда и по-малко процедури за установяване на нарушения се инициират в случай на несъответствие. Това се случва независимо от доказателствата, че правоприлагащите дейности на Европейската комисия играят ключова роля в защитата на върховенството на закона в целия ЕС и икономическите доказателства, че разходите от неизпълнение се изчисляват на близо €50 млрд. годишно^{77 78}.

**ПРАВОПРИЛАГАЩИТЕ
ДЕЙНОСТИ НА ЕК
ИГРАЯТ КЛЮЧОВА
РОЛЯ В ЗАЩИТАТА НА
ВЪРХОВЕНСТВОТО НА
ЗАКОНА В ЦЕЛИЯ ЕС
И ИКОНОМИЧЕСКИТЕ
ДОКАЗАТЕЛСТВА,
ЧЕ РАЗХОДИТЕ ОТ
НЕИЗПЪЛНЕНИЕ СЕ
ИЗЧИСЛЯВАТ НА БЛИЗО
€50
МЛРД. ГОДИШНО**

⁷⁷ Разходните елементи включват, наред с другото, екологични и здравни разходи, пропуснати ползи в зелените сектори, нарушения на пазара и административни разходи за промишлеността.

⁷⁸ Европейска комисия. (2018 г.). {СРД (2018 г.) 10 окончателен} Действия на ЕС за подобряване на екологичното съответствие и управление http://ec.europa.eu/environment/legal/pdf/COM_2018_10_F1_COMMUNICATION_FROM_COMMISSION_TO_INST_EN_V8_P1_959219.pdf

Когато законодателството в областта на околната среда не се спазва, процедурите за установяване на нарушение разясняват какво е и какво не е приемливо, хармонизирайки стандартите в целия ЕС. Те осигуряват правна сигурност и създават условия на равнопоставеност за всички предприятия и граждани в цяла Европа. Това е особено полезно, имайки предвид че замърсяването и последиците от изменението на климата засягат гражданите в цяла Европа и реално не признават никакви граници между страните. Ако една страна не спазва правилата за замърсяването на въздуха, това непосредствено засяга нейните съседи. По същия начин това помага за избягване на икономически сътресения или поведение на „пътник без билет“ от страна на правителства, показващи по-голяма неохота.

Нарушенията могат също така да подобрят начина, по който законодателството в областта на околната среда се тълкува и прилага в държавите-членки на ЕС, водейки до промени в националното законодателство, за да го направят по-ефективно. Освен това действията за установяване на нарушения доведоха до по-голямо участие на гражданите в процеса по опазване на околната среда. Тези действия често произтичат от индивидуални жалби и те насърчават органите да обърнат по-голямо внимание на въпроси, повдигнати от обществеността.

За да се постигне рязка промяна в прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда и да се допринесе за пълното спазване на принципа за върховенство на закона в ЕС, следващата Европейска комисия трябва:

- Да бъде много по-решителна в предприемането на бързи и ефективни действия, когато възникнат нарушения;
- Да снабди изцяло с персонал, експертни познания и финансиране службите, отговорни за правоприлагането, по-специално осигурявайки изпълнението и правилното прилагане в държавите-членки на ЕС и подкрепяйки дирекцията и звеното за прилагане на законодателството в областта на околната среда;
- По-често да търси временни мерки, така че Съдът на Европейските общности да може да се намеси за предотвратяването на щети, дори преди да е взето окончателно решение;
- Да гарантира прилагането на ефективни възпиращи санкции при извършването на престъпления, така че престъпленията спрямо околната среда никога да не носят печалба.

Бързите правни действия от страна на ЕС спасиха Беловежката гора (Białowieża) в Полша

Беловежката гора в Полша е защитена от законодателството на ЕС за опазване на природата и е класифицирана като световно наследство на ЮНЕСКО и същевременно като защитена зона по „Натура 2000“ поради продължаващите в нея природни процеси, богатството от изсъхнала дървесина и изумителното биологично разнообразие. Тази последна голяма девствена гора в Европа приютава най-голямата европейска популация на бизони и е дом на рисове, вълци и вековни дървета. През 2016 г. полският министър на околната среда (Ян Шишко по това време) реши да позволи промишлена сеч и утрои количеството на разрешената сеч в Беловежки горски окръг. В отговор Европейската комисия реши да започне процедура за нарушение срещу полското правителство. През април 2018 г. Съдът на Европейските общности се произнесе с окончателно решение, в което потвърждава, че е било незаконно да се увеличава сечта в Беловежката гора в Полша. В отговор полското правителство потвърди, че ще се съобрази с решението.

WWF посочва, че предизвикателството не се ограничава само до неспазването на законодателството на ЕС в областта на околната среда. Загрижени сме също така и от свиването на гражданското пространство в цяла Европа и атаките срещу върховенството на закона. В целия континент, и още повече по целия свят, се извършва ограничаване на гражданското общество, при което правителствата въвеждат рестриктивни закони или прилагат тактики за ограничаване на дейностите на организациите на гражданското общество. Причините зад това свиване на гражданското пространство са сложни и разнообразни.

Организациите на гражданското общество⁷⁹ действат в общ интерес и са важен партньор в предоставянето на съответната експертиза на политиките на базата на опит от първа ръка. Политиците, включително тези на равнище ЕС, трябва да признаят важността на организациите на гражданското общество. Незабавни действия трябва да бъдат предприети на равнище ЕС чрез приемане на стратегия за насърчаване на гражданското пространство и чрез назначаването на координатор на ЕС за гражданското пространство и демокрацията, който ще наблюдава процесите и ще действа като точка за контакт, когато НПО желаят да докладват за инциденти, свързани с ограничения или с тормоз или ограничения на тяхната работа⁸⁰.

79 Гражданско общество, обединение от неправителствени организации и организации с нестопанска цел, които изразяват интересите и ценностите на техните членове и на останалите, представляват фундаментална част от демократичната система http://www3.weforum.org/docs/WEF_FutureRoleCivilSociety_Report_2013.pdf

80 Гражданско общество Европа. (2017 г.). [Писмо до първия заместник-председател Тимерманс]. https://civilsocietyeuropedot.eu.files.wordpress.com/2017/11/letter-vp-timmermans_-_civic-space-strategy.pdf?sa=D&ust=1529400702393000&usq=AFQjCNFTK74b4SY0mKZAwayPDduUNdpjaQ

ОЦЕНКА И ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА РАБОТНИТЕ МЕТОДИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА РАЗВИТИЕТО НА УСТОЙЧИВАТА СИНЯ И ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА И НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

През последните години стана ясно, че работните методи на Европейския парламент не позволяват на членовете му адекватно да вземат под внимание взаимосвързаните предизвикателства, пред които е изправена Европа, както и новите реалности, които са резултат от приемането на Целите за устойчиво развитие до 2030 г. и Парижкото споразумение относно изменението на климата. Правилникът за дейността на Европейския парламент⁸¹, и по-специално правомощията и отговорностите на неговите постоянни комисии, почти не са променени през последните 15 години.

И докато законите на ЕС все повече показват интеграцията на икономическите, екологични и социални съображения, Европейският парламент проявява склонност внимателно да обсъжда проектозаконите в тесните рамки на своите двадесет комисии. Това вътрешно разделение при изработването на политиките доведе до това Парламентът понякога да приема позиции, които не отразяват интересите (т.е. развитието на конкурентна и нормоопределяща устойчива икономика, която гарантира благосъстоянието на гражданите) на по-широката обществено-ност. Тези ограничения стават болезнено очевидни, когато се разгледа изработването от Парламента на секторните политики, като например политиките на ЕС в областите на земеделието или рибарството. Водещите комисии по тези досиета са склонни да оценяват проектозаконите през тесния обектив на секторните интереси и не успяват напълно да ангажират останалите комисии. В резултат на това прекалено често тези разисквания в комисиите не са представителни за становището на целия парламент и противопоставящите се членове са оставени да водят битка в пленарна зала, където строгите процедури вече не позволяват справедлив и базиран на фактите политически дебат.

Европейският парламент освен това не е дал ясен мандат на парламентарен орган или структура да координира и наблюдава изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие. Устойчивото развитие понастоящем е част от официалния мандат на комисията по околна среда, но въпреки това тя има много малко правомощия да си сътрудничи с други комисии и органи за оценка и насърчаване на изпълнението на ЦУР. Освен това, има недостатъчна оценка от страна на членовете на ЕП за напредъка на ЕС и Парламента към изпълнението на тази международна програма и ангажиментите на ЕС.

81 Европейски парламент. Правилник за дейността.

<http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/typedoc.htm?codeTypeDocu%3DREGL%26currentPage%3D6&sa=D&ust=1529400702395000&usg=AFQjCNHNjwkl7v7fEPzWSWvp4dT1lpAsw>

WWF призовава Европейския Парламент да оцени своите работни процедури по прозрачен начин⁸². Резултатите от тази оценка следва да се оповестят публично и да доведат до отворен дебат с гражданското общество. **Според WWF Правилникът за дейността трябва да бъде променен, така че да се вземат предвид следните препоръки:**

- Всички доклади на Парламента следва да включват обяснителен меморандум, определящ как предложенията ще подкрепят прилагането на Парижкото споразумение и на предстоящото международно споразумение за природата в контекста на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, а също така и изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните специфични цели и задачи.
- Парламентът трябва да представя годишен доклад за изпълнението на ЦУР съгласно политическите насоки на Политическата група на председателите и президентите, съдържащ оценка на напредъка, постигнат от всички институции на ЕС към изпълнение на целите и задачите. На базата на доклада двамата президенти на Европейската комисия и на Европейския съвет следва да бъдат поканени на пленарно заседание за дебат.
- Бюджетната комисия следва да оцени приноса на годишните бюджети за изпълнението на целите за устойчиво развитие и Парижкото споразумение, както и предстоящото международно споразумение за природата в контекста на Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие.
- Официална възможност следва да се предостави на заинтересованите страни и на гражданското общество да дадат своя принос в процеса на вземане на решения от Парламента чрез централна онлайн платформа, на която всеки заинтересован да може директно да представи своето становище на членовете на Европейския парламент (ЕП). Членовете на Парламента следва да посочват кои заинтересовани страни са ги консултирали като част от процеса на изготвяне на проектозаконови актове и да разкриват документа, който заинтересованите страни са им предоставили чрез въвеждане на законодателен отпечатък.
- Съветът на председателите на комисии на Парламента следва да приема организациите на гражданското общество ежегодно като част от структуриран, открит и прозрачен диалог фокусиран върху демокрацията, ценностите и управление

82 ПРООН е подготвила пълно ръководство на тази тема:

http://www.np.undp.org/content/nepal/en/home/library/democratic_governance/A-Parliamentary-Handbook.html

WWF В ЕВРОПА

27 държави

WWF работи в 27
страни

80%

до 80% от националното
законодателство в
областта на околната среда
се решава от Европейския
съюз

+6 милиона

WWF има над 6 милиона
последователи в социалните
мрежи

3,2+ милиона

WWF има над
3,2 поддръжници

Защо сме тук

За да спрем унищожаването на околната среда и да изградим
бъдеще, в което хората живеят в хармония с природата.

www.wwf.bg